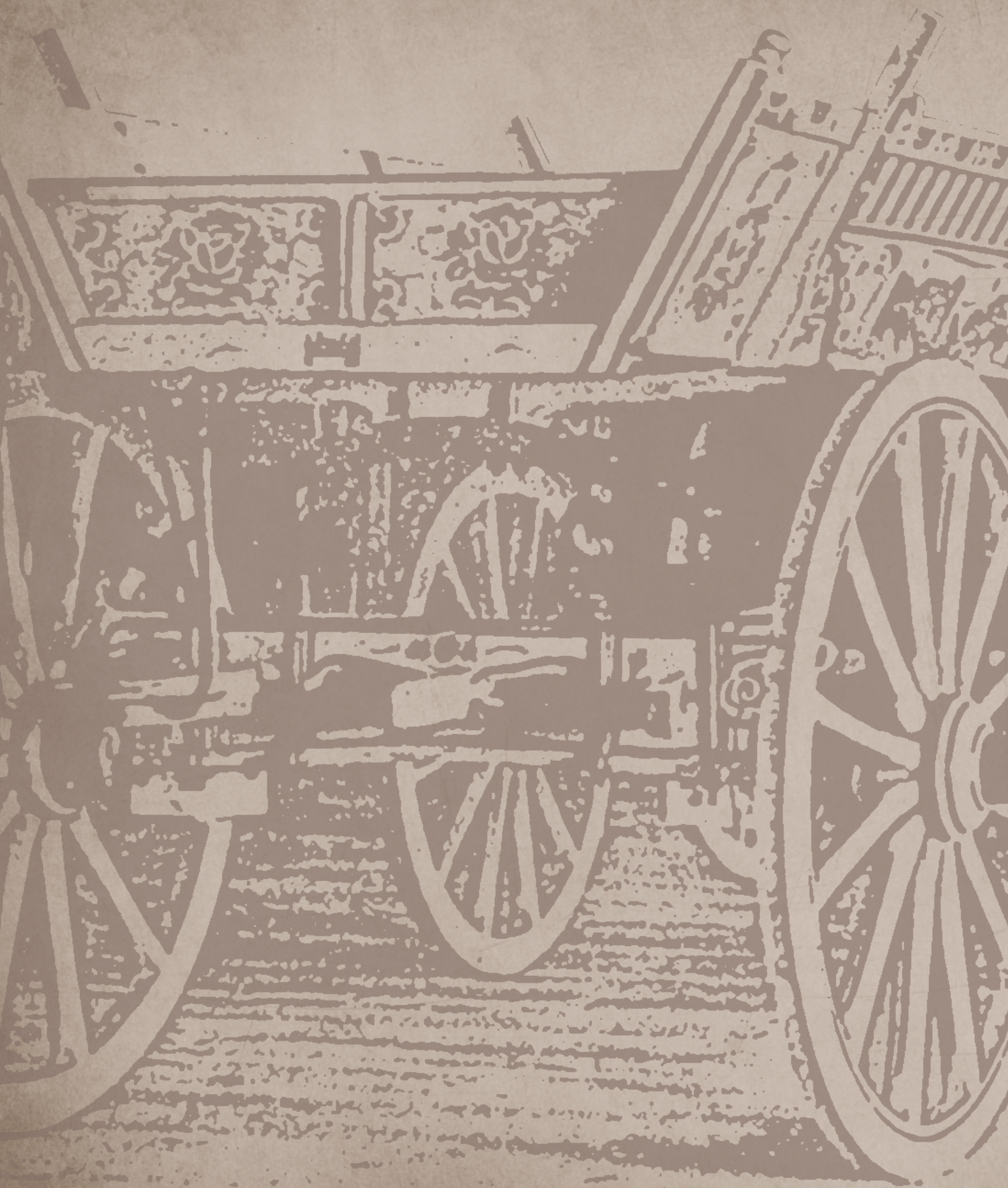
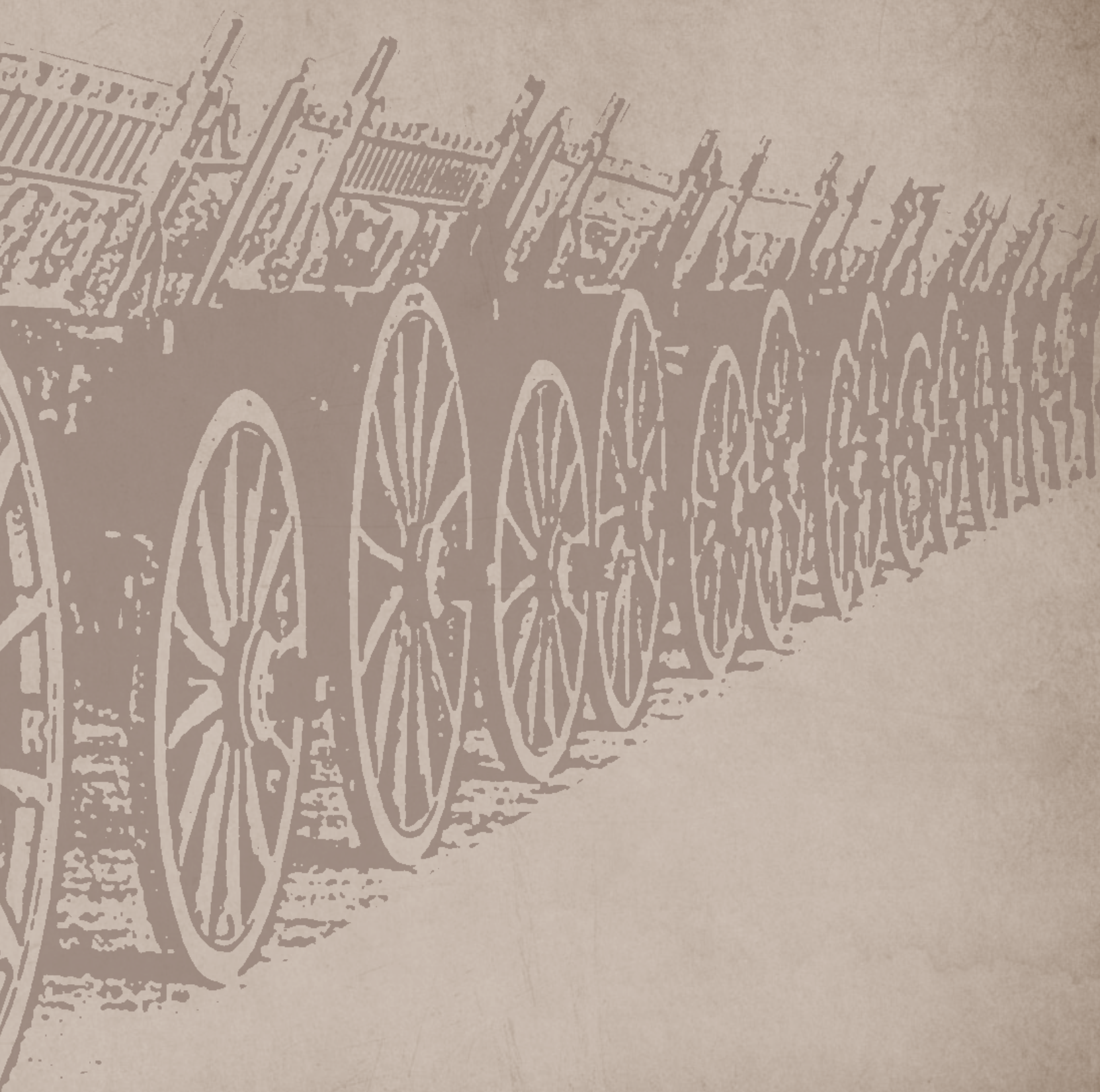

Ada'dan Pazara Sakarya

Resül Narin

*Sakarya
Ticaret ve Sanayi Odası
Yayınları*

Yazar

Resül NARİN

Yayın Kurulu

Burhan AKÇAM

Enver TOK

Recep SANDIKÇI

Ahmet ÇUBUK

Yayına Hazırlayanlar

Müjgan ZAMAN

Derya ÇAKIR

Tashih

Ayhan TEMEL

Ali Kemal SANCAK

Görsel Yönetmen & Tasarım

Murat İNAN

Yapım & Baskı

Ufuk Medya - SAKARYA

ISBN

978-605-137-430-7

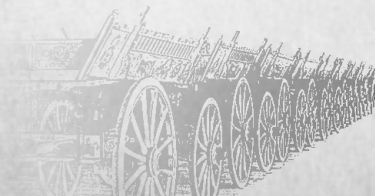
Sakarya-2014

Ada'dan Pazar'a Sakarya

İçindekiler

Kısaltmalar	9
Başkan'dan	10
Önsöz	11
Giriş	12
İdari Yapı	15
Tarihsel Süreçte Adapazarı'nda İdari Yapı	18
Umurhan Beyliği Döneminde Sakarya	28
Temettuat Defterleri'ne Göre 1845'te Adapazarı	30
1845 Temettuat Defterlerinde Papuççular, Yağcılar ve Kuyumcu Mahalleleri	35
Sosyal Hayat	39
Osmanlı Döneminde Sakarya'da Bulunan veya Kaybolan Hazineleler	42
The Times Gazetesinde 19. Yüzyılda Adapazarı	50
Osmanlı Döneminde Adapazarı'nda Bir Kışkırtma Girişimi	58
Adapazarı Protestan Ermeni Kız Mektebi Müdürü Laura Farnham'ın Anıları	62
Osmanlı'da Bir Hoşgörü Kenti: Adapazarı	68
Sakarya'da Depremler ve 1894 Yılı Depremi	72
Adapazarı'nda Muhacirler ve Bu Muhacirlere Uzanan Devlet Eli	80
Balkanlardan Göç ve Adapazarı'ndaki Bosnalı Muhacirler	84
Milli Mücadele ve Cumhuriyet Dönemi	91
İleri Gazetesi'nde Mustafa Kemal Paşa'nın Adapazarı Temasları	94
Unutulmuş Yerel Bir Kahraman: İpsiz Recep	98
Adapazarı'nda Bir Nato Tatbikatı (1965)	102
Ekonomi	109
Osmanlı Başkenti İstanbul'un İhtiyaçları ve Adapazarı	112
Osmanlı'nın Sakarya'daki Zenginliği: Ormanları	115
Tarihte Sakarya ve İzmit Körfezi'ni Birleştirme Projesi	121
Düyûn-ı Umûmiye İdaresi ve Adapazarı'ndaki Faaliyetleri	125
Osmanlı Devleti Zamanında Adapazarı'nda At Yetiştiriciliği	132
19. Yüzyılda Adapazarı Ekonomisinden Bazı Kesitler	136
19. Yüzyıl Adapazarı'nda Bir İngiliz Tahta Fabrikası	148
20. Yüzyıla Girerken Adapazarı Ekonomisi	154
Tanin Gazetesine Göre 1913 Yılı Adapazarı Ekonomisinden Kesitler	158
Adapazarında İki Milli Banka: Adapazarı İslam Ticaret Bankası ve Adapazarı Emniyet Bankası	168
1911'den 1926'ya Kadar Adapazarı ve Yöresindeki Ticari Hayat	178
Adapazarı Elektrik ve Sanayi Türk Limited Şirketi (1929)	182
Otomotiv Şehri Adapazarı'nda Tahta Arabadan Modern Otomobile Geçişin Tarihi	187
Satso'nun Tarihi	204
Kaynakça	222
İndeks	228

15

İdari Yapı

39

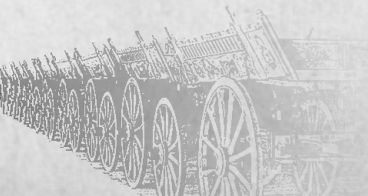
Sosyal Hayat

91

Milli Mücadele ve
Cumhuriyet Dönemi

109

Ekonomi

Başkan'dan

Üyelerimize en iyi hizmeti, en doğru zamanda ve en iyi koşullarda sunmak, onların iç ve dış pazarlarda rekabet gücünün artırılmasını ve sürekli hale getirilmesini sağlamak, sürekli öğrenen, gelişen ve iyileşen bir yapıyı sürdürmek arzusundayız.

Doğruluğu ve tarafsızlığı temel prensip olarak almak, üyelerimiz ve halkımızla ilişkilerimizde etkili iletişim, verimli hizmet, katılımcı davranış ve ekip çalışması anlayışlarına önem vermek, süratli, eksiksiz, güler yüzlü etkin ve kaliteli hizmet sunmak ve nihayet ilimize bölgemize en yüksek faydaları sağlamak amacıyla uğraşı içinde bulunmaktayız. Tüm bunların yanında kültürel alanda da SATSO'nun sorumlulukları vardır. Taraklı konak başta olmak üzere pek çok konuda çalışma gerçekleştirilmektedir.

Tarih bizlere göstermiştir ki, Sakarya, yalnız ticaret yolunda bir köprü değil, aynı zamanda, kültürlerin erime potasıdır. SATSO Ekonomi Dergimizde yazılarına yer verdiğimiz Tarihçi Resül Narin okuyucularımıza bu geçmişten ince notlar bulup sundu. SATSO olarak değerli bu bilgileri kitaplaştırarak kalıcı hale getirmeyi bir kültür hizmeti olarak addettik.

Bu kapsamda Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası olarak çalışmalarımız verdiğiniz şevkle devam edecek. Elinizdeki kitap özenle hazırlandı ve kütüphanenizin en güzel rafında yer alacak nitelikte.

Tarihçi Resül Narin'e ve emeği geçen bütün çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Mahmut KÖSEMUSUL
Yönetim Kurulu Başkanı

Önsöz

Önsöz

Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde ilk yayılma alanlarından biri olan Adapazarı, özellikle de 19. yüzyıl boyunca büyük bir gelişim göstermiş ve 20. yüzyıla önemli bir birikim ile girmiştir.

İktisadi faktörlerin bir şehrin oluşumunda nasıl etkili olduğunun en güzel örneğini Adapazarı şehri vermektedir. Ada diye tabir edilen bölgede kurulan pazar şehrin adının da oluşmasına vesile olmuştur. Osmanlı Devleti zamanında pazarı ile meşhur olan bu bölge pazarın da etkisiyle zamanla gelişmiş ve müstakil bir kaza merkezi olmuştur. Kocaeli sancağının en önemli kazalarından olan Adapazarı özellikle 20. yüzyıla girerken sancak merkezi İzmit'i birçok alanda geri bırakmış ve nihayetinde 1954 yılında ayrı bir il merkezi olmuştur.

Bu kitabın ortaya çıkmasında doğup büyüdüğüm ve doyamadığım şehir olan Adapazarı'na vefa borcum ön plandadır.

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası'nın yayın organı olan ve Sakarya'da yayın hayatına en uzun süre devam eden ekonomi dergisi unvanını koruyan Sakarya Ekonomi Dergisi'nde 2008 yılında yazmaya başladım. İlk makalemin yer aldığı 55. sayıdan itibaren dergide yayınlanan 20 makalemin yanı sıra özellikle Adapazarı'nın iktisadi tarihine yönelik bu kitap için hazırladığım yeni konularla beraber kentimizin tarihine denizde kum misali bir nebze de olsa ışık tutacak bu eser ortaya çıktı.

Bu eserin ortaya çıkmasında katkıları olan öncelikle Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut KÖSEMUSUL ve Ekibine, birçok belge ve fotoğrafını benimle paylaşan Eyüp Talha KOCACIK'a, Ekrem SALTİK'a, Ayhan TEMEL ve Ali Kemal SANCAK'a teşekkürü bir borç bilirim. Her zaman yanımda olan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme, eşim Nihal ve oğlum Emin Uygur'a da ayrıca teşekkür ederim.

Resül NARİN

Kasım-2014

Giriş

Giriş

Adapazarı adının “Ada” ve “Pazar” kelimelerinin kaynaşmasından meydana geldiği kabul edilmektedir. Buradan da bu şehrin nasıl bir iktisadi teşebbüs sonucu ortaya çıktığı anlaşılabilmektedir. “Ada” kelimesi Sakarya Nehri’nin geçmişte günümüze göre daha coşkun akması ve bölgeyi ikiye ayırmasından dolayı verilmiş bir addır. 16. yüzyılda buraya Ada kazası deniliyordu. Günümüzde dahi “nereye gidiyorsun?” sorusuna Adapazarılılar genellikle Ada’ya cevabını verirler. Şehrimizin adının ikinci bölümü yani “Pazar” kelimesi ise şehrin önemli bir ticari merkez olmasından dolayı verilmiştir. Bölgede kurulan önemli pazarlar şehrin adının oluşmasında da etken olmuştur.

Elinizde tutmuş olduğunuz bu çalışma 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde idari yapı anlatılmıştır. Bu bölümde şehrin günümüze gelinceye kadar idari yapısındaki değişim incelenmiştir. Osmanlı Devleti’nin ilk yayılış sahası içerisinde yer alan Adapazarı, Osmanlı Devleti zamanında genellikle Kocaeli (İzmid) sancağı dahilindedir. Bir köy olarak tarih sahnesine çıkan bu merkez zamanla gelişmiş ve müstakil bir kaza durumuna gelmiştir.

Osmanlı Devleti, zamanında idari sınırların aynı yıl içerisinde dahi değiştiği görülmektedir. Adapazarı’nın bağlı olduğu Kocaeli vilayeti, Hüdavendigar, Bolu ve Cezayir-i Bahr-i Sefid gibi eyaletlerde zaman zaman yer değiştirmiştir. Önceleri bir köy, sonra nahiye, kaza, bir şehir ve günümüzde bir vilayet merkezi olan Adapazarı, 1954 yılına gelindiğinde Kocaeli ilinin bir ilçesi olarak geçmesine rağmen, il merkezi olan İzmit’ten nüfus, ekonomik yapı gibi birçok unsuruyla önde olmuştur. Bu nedenlerle de Kocaeli’nden ayrılarak müstakil bir il olması sağlanmıştır.

Kitabımızın ikinci bölümünde kentteki sosyal hayattan esintiler sunulmuştur. Üçüncü bölümde ise Milli Mücadele ve Cumhuriyet dönemleri ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Buraya kadar verilen bilgiler genellikle Sakarya Ekonomi Dergisi'nin çeşitli sayılarında yayınlanan makalelerimizden oluşmaktadır.

Kitabımızın son bölümünde ise kentteki iktisadi hayatın tarihi ile ilgili çeşitli bilgiler bulacaksınız. Buradaki bilgilerin bir kısmı yine Sakarya Ekonomi Dergisinde yayınlanan makalelerimizden oluşurken önemli bir kısmı ilk defa yayınlanmaktadır.

Adapazarı, Osmanlı döneminde özellikle pazar faktörünün doğurduğu bir kent olarak görülmektedir. Yerleşim yeri, insanların tarihin en eski devirlerinden beri tercih ettikleri akarsu boylarına yerleşme eğilimine uygun düşmektedir. Osmanlı Devleti döneminde Adapazarı ve yöresinin iktisadi önemini arttıran asıl faktör, "ağaç denizi" olarak ifade edilen zengin ormanlarla kaplı olmasıydı. Bu ormanlar hem donanmaya gemi inşası için kereste sağlamakta, hem de Sarayın ve İstanbul'un odun-kömür ihtiyacını karşılamaktaydı. Burada vurgulanması gereken asıl şey; Devletin Adapazarı'na bakış açısında şehrin en önemli özelliği, sahibi olduğu ormanlarıydı.

19. yüzyılın ortalarında Devletin Başkenti olan İstanbul yarım milyonu aşan bir nüfusu barındırıyordu. Buradaki askeri ve sivil kurumlar ile içinde padişah ve hanedan mensupları gibi seçkinlerin yaşadığı saray, şehir nüfusunun artmasına paralel olarak kentin gıda ve malzeme ihtiyacını körüklemekteydi. İstanbul'a yakınlığı nedeniyle Adapazarı'nda yetiştirilen tarım ürünlerinin baş alıcısı İstanbul olurdu. Adapazarı, İstanbul'un iâşesinde haklı bir yere sahipti.

Osmanlı Devleti zamanında genel çerçevede tarım ekonomisinin hakim olduğu Adapazarı'nda köylerde yetiştirilen tarım ürünleri haftalık kurulan pazarlarda sergilenir ve ticari hayat bu şekilde canlanırdı. Adapazarı isminde yer alan "Pazar" kelimesi kentte kurulan pazarların bölge insanı için önemini gösteren bir işarettir.

Günümüzde olmasa da 1990'lı yıllara kadar Türkiye'de patates denilince akla öncelikle Adapazarı patatesi gelirdi. 19. yüzyılda da Adapazarı patatesi çok meşhurdur ve İstanbul sofralarının zenginleştiren önemli besin kaynaklarından biri idi. Bu sebzeyi Adapazarı'ndan İstanbul'a nakletmek için bir yol yapılması çalışmasına bile girilmişti. 1860 yılında alınacak olan Mires borçlanması sırasında dönemin sadrazamı Fuat Paşa, Adapazarı'nda yetiştirilen patatesin İstanbul'a getirilmesi için yapılacak olan yol dolayısıyla borç para istiyordu.

Adapazarı, 20. yüzyılın başlarında tarımı, ticareti, sanayi ve uygun ulaşım imkanlarıyla bir iktisadî cazibe merkezi haline gelmiştir. Adapazarı milli bankacılığımızın oluşmasında seçkin bir rol oynamış, bu misyonuyla aynı zamanda özel girişim fikrinin öncülüğünü yapmıştır. Türk iktisat tarihinde Adapazarı'na ayrı bir önem kazandıran bir diğer husus da Türk ordusunun savunma sanayinin oluşturulmasında özel bir şirketle işbirliği yapması ve Adapazarı Ahşap ve Demir Malzeme Fabrikası'nın kuruluşuna tarihinde ilk defa sermayedar olarak katılmış olmasıdır. Yine, Türk milletinin zor günlerinde kentimizin imalât-ı harbiye faaliyetlerine sahne olması bir gurur vesilesidir. Nihayet Adapazarı, İzmir iktisat Kongresi'ne etkin bir şekilde katılmak suretiyle yeni Türk Devletinin iktisadî politikasının tespit edilmesine katkıda bulunmuştur.

Adapazarı'nda sağlanan ekonomik birikim kendisini bu şehirde kurulan bankalar ile de göstermektedir. Adapazarı İslam Ticaret Bankası, Adapazarı ve çevresindeki tüccar ve çiftçinin kredi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla 1913 yılında kurulmuştur.

Adapazarı'na katkısı gün geçtikçe artan Adapazarı İslam Ticaret Bankası, 1919 yılında Adapazarı'nda kendisinden sonra kurulan ikinci ve son mahalli banka olan Adapazarı Emniyet Bankası'na örnek teşkil etmiştir.

Belki de adını ilk defa duyacağınız ve ilk defa bu kitap sayesinde detaylı bilgi sahibi olacağınız Adapazarı Emniyet Bankası, Adapazarı İslam Ticaret Bankası'nın kuruluşuna benzer sebep ve amaçlarla kurulmuş olmasına rağmen, mahalli bir banka olma vasfını her zaman devam ettirmiştir. Gün geçtikçe zarar etmeye başlayan banka, 1971 yılında tasfiye edilmiştir.

Adapazarı Emniyet Bankası ve Adapazarı İslam Ticaret Bankası Osmanlı Devleti zamanında kurulan milli bankalardan cumhuriyet dönemine geçebilen 14 bankadan ikisi olmuşlardır. Bu 14 bankadan 2000'li yıllara kadar faaliyetine devam edebilen iki bankadan biri ise Adapazarı İslam Ticaret Bankası olmuştur.

Türkiye'nin önde gelen araba üreticisi şehirlerinden olan Adapazarı Osmanlı'dan Cumhuriyet'e bu özelliğini sürdürmüştür. Adapazarı'nın günümüzde ulaştığı otomotiv sektöründeki ivmenin kökleri 1917 yılında kurulan Adapazarı Demir ve Ahşap Malzeme İmalathanesi ile başlamaktadır. I. Dünya savaşı sırasında özellikle ordunun ihtiyaçları için 1917'de işletmeye açılan Adapazarı Demir ve Ahşap Malzeme İmalathanesi, günümüzde bilinen ismi ile Zirai Donatım Fabrikası'nın çekirdeğini oluşturmuştur. 1926 yılında fabrikanın ürettiği fazla elektriği şehre vermeye başlamasıyla İstanbul'dan sonra elektiriği kullanan ilk şehirlerden biri Adapazarı olmuştur. Fabrikada üretilen elektriğin dağıtımı için 1929 yılında Adapazarı Elektrik ve Sanayi Türk Limitet Şirketi kurulmuştu. Adapazarı Belediyesi ile Adapazarı İslam Ticaret Bankası'nın ortak girişimi ile kurulan bu şirket, 1933 yılına gelince, belediye ortaklıktan çıkmış ve şirketi Banka'ya devretmişti.

Zamanla işlevini yitiren Zirai Donatım Fabrikası günümüzde Kentpark olarak Sakaryalılara hizmet vermektedir. Zirai Donatım Kurumu Fabrikası yapılarından maalesef günümüze pek bir eser kalmamıştır. Adapazarı'lıların en fazla tercih ettiği dinlenme mekanlarından biri haline gelen bu alan içerisinde Zirai Donatım Fabrikası Müzesi'nin kurulması tarihi bir vazife olduğu aşikardır.

Adapazarı, 17 Şubat 1923'te toplanan İzmir iktisat Kongresi'nde kalabalık bir delege heyetiyle temsil edildi. Bu kongreye İzmit'in üç delegesine karşılık Adapazarı altı delege ile katılmıştı. Bu durum, Adapazarı'nın Cumhuriyet'e girerken nasıl bir iktisadi birikime sahip olduğunun kanıtıdır.

Bilindiği gibi Sakarya ilinin merkezi olan Adapazarı önemli kara ve demiryolları üzerindeki konumu, öteden beri bir tarım ve ticaret merkezi olması, gelişen sanayi ve nihayet İstanbul gibi dev bir pazarın yakınında bulunması nedeniyle ülkemizin iktisadî cazibe merkezlerinden birini oluşturmakta, gelecekte büyük bir gelişmeye aday görünmektedir.

Kitabımızda günümüzde Sakarya'nın en önemli ekonomik teşekkülü olan Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası'nın tarihi hakkında detaylı bilgiler bulacaksınız. 20 Aralık 1924 tarihinde Kocaeli Vilayeti Genel Meclisi'nin aldığı bir kararla Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası adıyla teşkil edilmiştir. Bu teşkilat Sakarya'nın sadece ekonomik ihtiyaç ve sorunlarıyla ilgilenmemiş bölgenin sosyal ve kültürel hayatına da katkılar sunmuştur. Yayınladığı kitap ve materyaller, yapılan sosyal ve kültürel organizasyonlar, öğrencilere burs imkanı, özellikle üniversitemiz belediyelerimiz ve diğer resmi ve sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışmalar yaparak Sakarya'nın sadece ekonomik büyümesine değil kültürel ve sosyal yaşamına da katkılar sağlamıştır.

İdari Yapı

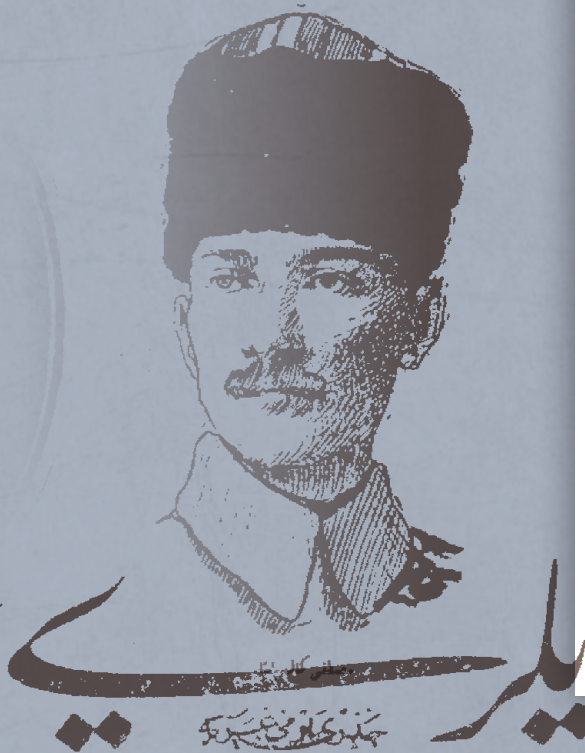

Sosyal Ҳаяат

المائاده امير اطور لغك اعاده سى ايجون
چاليشيدينى وبونك ايجون بر طاقه
غائسلىر ترتيب ايدلديكى ييلدير ييلور

بابا انصاری: (المود خارو) موکیلی باش

مصطفی کمال پاشا دون اطه بازارینه
کلشدر مشار الیه قوجه ایلی جبهه سنی
تفتیش ائده جکندر

تاریخ	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ
۱۳۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰
۱۳۰۱	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰

SAKARYA
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

SAT

SATSO

SAKARYA
TİCARET VE SANAYİ ODASI

SATSO'nun günümüzdeki modern binası

ATSO kurucularından

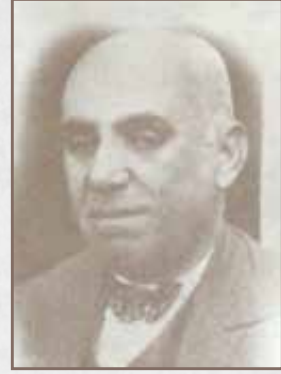
Numanbeyzade Numan Bey

Emin Muharrem (Güner) Bey

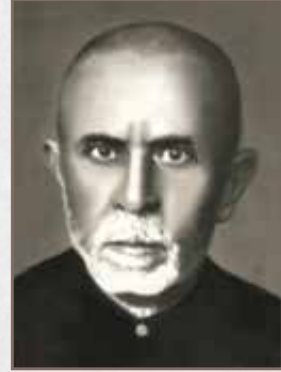
Diyarbekirli İbrahim Bey

Salih Yöntem Bey

Seyit Ahmet Efendi

Yusuf Alican Bey

Sipahizade Hamit Bey

Satso Meclis Başkanları

Hayri DİYARBEKİRLİ	1936 - 26.05.1948
Ekrem AliCAN	26.05.1948 - 27.10.1948
Kamil KIRAL	27.10.1948 - 23.02.1949
Neşet MENGÜ	23.02.1949 - 04.08.1949
Talip KURİŞ	04.08.1949 - 01.03.1951
M. Ali DENİZ	01.03.1951 - 21.12.1951
Bedri ÜNEL	21.12.1951 - 07.03.1955
Asım HENDEKLİ	07.03.1955 - 20.06.1956
Hayri DİYARBEKİRLİ	20.06.1956 - 30.11.1957
Abdülkadir GÜLER	30.11.1957 - 27.05.1960
Burhan ATEŞOĞLU	05.08.1960 - 30.11.1963
Abdülkadir GÜLER	01.12.1963 - 21.02.1973
Ünör BAYKAN	21.03.1973 - 30.11 1975
Necini ÖVER	01.12.1975 - 30.11 1978
Ünör BAYKAN	01.12.1978 - 30.11.1979
Behçet DERYAOĞLU	01.12.1979 - 28.09.1983
Hayati ÖZDOĞAN	28.09.1983 - 30.11.1987
Nazmi GÜRSOY	01.12.1987 - 30.11.1989
M.Hamdi GÜLER	01.12.1989 - 31.03.1992
Hayati ÖZDOĞAN	01.04.1992 - 17.11.1993
Azmi GÜRKAN	17.11.1993 - 30.11.1997
Fethi SARIOĞLU	30.11.1997 - 25.11.1999
Azmi GÜRKAN	01.12.1999 - 20.11.2001 ³⁵⁶
İbrahim BALABAN	20.11.2001 - 16.03.2005
Birol ÖNER	16.03.2005 - 23.02.2009
Engin ÖZKOÇ	23.02.2009 - 10.03.2011
Adnan BORAZANCIOĞLU	17.03.2011 - 10.05.2013
A.Akgün ALTUĞ	10.05.2013 - devam ediyor

356 Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası 2003 Yılı Verileriyle 2004 Yılı İktisadi Raporu, Adapazarı, 2004, s.5

ATSO Meclisi, Abdülkadir GÜLER Meclis başkanı iken.

Kuruluşundan (1924) Bugüne Satso Yönetim Kurulu Başkanları

Emin Muharrem GÜNER	1924 - 1936
Numan YÖNTEM	1936 - 1944
Yusuf ALİCAN	1944 - 1947
Asım HENDEKLİ	1947 - 01.03.1955
Bedri ÜNEL	07.03.1955 - 30.11.1959
Nüzhet YİĞİN	01.12.1959 - 27.05.1960
Mustafa AÇIKEL	22.06.1960 - 05.08.1960
Lebib KÖKÇÜ	05.08.1960 - 30.11.1963 ³⁵⁷
Necdet BİRGİN	01.12.1963 - 30.11.1973
Yakup BAYRAMOĞLU	01.12.1973 - 24.03.1975
Necdet BİRGİN	02.04.1975 - 28.11.1979
Mehmet TEVER	28.11.1979 - 04.05.1988
Fethi SARIOĞLU	04.05.1988 - 17.11.1993 ³⁵⁸
Erol ÖZTÜRK	17.11.1993 - 21.02.2009
A.Akgün ALTUĞ	21.02.2009 - 09.03.2011
Mahmut KÖSEMUSUL	10.03.2011 - devam ediyor ³⁵⁹

357 Tuna, a.g.e., s.257

358 Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 2008 Yılı İktisadi Raporu, s.4

359 <http://www.satso.org.tr/tanitim/789/yonetim-kurulu-baskanlarimiz.aspx> (17.04.2014)

Satso Genel Sekreterleri

Ali Bey	1936 - 1944
Şevket KÖKÇÜ	1944 - 22.04.1947
Kazım ALKAN	18.04.1947 - 13.01.1949
Muzaffer TÜFEKSEVER	25.01.1949 - 20.06.1951
Osman ERKAYA	20.06.1951 - 31.03.1973
Behçet PEKTEZOL	02.04.1973 - 23.09.1981
Aziz DURAN	23.09.1981 - 26.01.1994
Nurettin TEMİZ	29.06.1994 - 16.07.2003 ³⁶⁰
Burhanettin KILIÇ	19.11.2003 - 19.08.2009
Uğur TIN	24.11.2009 - devam ediyor

Satso Bütçe Komisyonu Başkanları

Ertuğrul URUK	22.08.1960 - 30.11.1964
Reşat ASLAN	01.12.1964 - 30.11.1967
Süleyman ÖNER	01.12.1967 - 30.11.1968
Nusret ÖZGEN	01.12.1968 - 30.11.1970
Rıfat UZGİDER	01.12.1970 - 30.11.1972
Hayatı ÖZDOĞAN	01.12.1972 - 30.11.1973
Gündüz AKAY	01.12.1973 - 30.11.1974
Cavit KULEN	01.12.1974 - 30.11.1975
Rıfat UZGİDER	01.12.1975 - 30.11.1976
Hayati ÖZDOĞAN	01.12.1976 - 23.11.1979
Adnan BİLGİÇ	29.11.1979 - 24.01.1984
Yusuf MAHMUTOĞLU	20.02.1984 - 30.01.1986
Nüzhet OKAYGÜN	14.02.1986 - 22.04.1988
Zeki ÇELEBİ	24.06.1988 - 28.02.1991
Fahri CÜRSOY	01.03.1991 - 30.03.1992
Zekeriya BAŞOĞLU	01.04.1992 - 31.01.1993
İbrahim GÜROĞLU	01.02.1993 - 30.11.1993
Abdül AKGÜN	01.12.1993 - 30.11.1995
Erkal ETÇİOĞLU	01.12.1995 - 25.11.1999
Mehmet CANLI	01.12.1999 - 23.10.2001
Osman Nuri ÜRKÜT	23.10.2001 - 21.02.2009
Nemci İBİL	21.02.2009 - 04.05.2013
Melih KAYKAYOĞLU	04.05.2013 - devam ediyor

360 Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 2008 Yılı İktisadi Raporu, s.4

Kronolojik SATSO Tarihi

20 Aralık 1924 – Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası, Kocaeli İl Genel Meclisi kararıyla kurulur.³⁶¹

1936 yılında Numan Yöntem Adapazarı Ticaret ve sanayi Odası yönetim kurulu başkanlığına ve Adapazarı'nın ileri gelenlerinden Ali Bey ise ATSO genel sekreterliğine seçilmişlerdir.³⁶²

1944 - Hayri Diyarbekirli Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına ve Yusuf Alican da yönetim kurulu başkanlığına seçilmişlerdir. Genel sekreterliğe ise Şevket Kökçü getirilmiştir.³⁶³

2 Nisan 1948 - Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na Hayri Diyarbekirli seçildi. Meclisin aslî üyeleri şunlardı: Asım Hendekli, Abbas Gülseven, Nazmi Akhuy ve Türk Ticaret Bankası mümessili seçilmiştir. Meclisin bu aslî üyeler dışındaki diğer üyeleri ise şu şekilde sıralanıyordu: Bekir Şar, Bedri Ünel, Ali Parker, Ekrem Alican, Talip Kuriş, Mustafa Tever, Mehmet Zekâi İşcan, Hasan Erman, Ziraat Bankası mümessili Hakkı Kocabaş ve Salih Amasya.

27 Ekim 1948- Kamil Kırıl, Adapazarı Ticaret ve sanayi Odası meclis başkanlığına seçildi.³⁶⁴

4 Ağustos 1949- Talip Kuriş Adapazarı Ticaret ve sanayi Odası meclis başkanlığına seçildi.³⁶⁵

20 Haziran 1951- Osman Erkaya Adapazarı Ticaret ve sanayi Odası genel sekreterliğine seçildi. Bu görevi 22 yıl sürerek, 31 Mart 1973'e kadar devam edecektir.

21 Aralık 1951- Bedri Ünel Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına seçildi.

1951- Adapazarı Ticaret ve sanayi Odası'nın Geyve'de bir ajanlığı faaliyete geçti.³⁶⁶

20 Haziran 1956- ATSO eski meclis başkanlarından Hayri Diyarbekirli, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına tekrar seçildi.³⁶⁷

1959- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'nın Hendek ve Karasu ilçelerinde birer tane ajanlığı faaliyete geçirildi.³⁶⁸

7 Ağustos 1960- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası yönetim kurulu seçimi yapıldı ve Lebib Kökçü başkanlığa seçildi. İkinci başkanlıklara Adnan Turgut ve İbrahim Öztopal, üyeliklere ise, Selami Savaş, İsmail Rençberoğlu, Muharrem Çavdar ve Mehmet Gürler getirilmiştir.³⁶⁹

1 Aralık 1963- ATSO meclis eski başkanlarından Abdülkadir Güler Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına tekrar seçildi. Yönetim kurulu başkanlığına da Necdet Birgen getirildi.³⁷⁰

09 Ağustos 1971- Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 5 kişilik bir ailenin temmuz ayı geçim endeksinin 1378 lira 20 kuruş olarak hesapladı.³⁷¹

361 Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 2012 Faaliyet Raporu, Sakarya, 2013, s.13

362 Şahin, a.g.e., s.33

363 Şahin, a.g.e., s.52

364 Şahin, a.g.e., s.65,67

365 Şahin, a.g.e., s.71-72

366 Şahin, a.g.e., s.85-87

367 Şahin, a.g.e., s.155

368 Şahin, a.g.e., s.174

369 Şahin, a.g.e., s.181-182

370 Şahin, a.g.e., s.194

371 Milliyet Gazetesi, 09.08.1971, s.9

1 Aralık 1973- Yakup Bayramoğlu Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası yönetim kurulu başkanlığına seçildi.

1973- Sakarya'nın ikinci ticaret ve sanayi odası olan Akyazı Ticaret ve Sanayi Odası kuruldu.³⁷²

2 Nisan 1975- Necdet Birgen Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası yönetim kurulu başkanlığına seçildi.³⁷³

12 Kasım 1976- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'nın 52. Kuruluş yıldönümünde, Sakarya 1975 yılında bir milyon Türk lirasının üzerinde vergi verenlere ATSO tarafından çeşitli ödüller verildi.

26 Kasım 1976- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına Necmi Över, yönetim kurulu başkanlığına da Necdet Birgen tekrar seçilmişlerdir.³⁷⁴

1 Aralık 1978- ATSO meclis başkanlarından Ünör Baykan, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına yeniden seçildi.³⁷⁵

28 Kasım 1979- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası seçimleri yapıldı ve başkanlığa Behçet Deryaoğlu getirildi. Başkan vekilliğine Kenan Maraşoğlu ve divan kâtipliklerine de Macit Uzal ve Mesut Yetim seçildi.³⁷⁶

28 Kasım 1979- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'nın iç yönetmeliği Resmi Gazete'de yayımlandı.³⁷⁷

23 Eylül 1981- Aziz Duran Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası genel sekreterliğine seçildi.

21 Kasım 1981- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Mehmet Tever yeniden seçildi.³⁷⁸

20 Kasım 1981- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanlığı'na eski belediye başkanlarından Behçet Deryaoğlu seçildi.

Temmuz 1982- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından aylık olarak neşredilecek olan Sakarya Ekonomi gazetesinin ilk nüshası yayınlandı.³⁷⁹

1 Aralık 1987- Nazmi Gürsoy Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına seçildi.

4 Mayıs 1988- Fethi Sarioğlu, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası yönetim kurulu başkanlığına seçildi. Necdet Kayıhan, Yusuf Mahmutoğlu, Basri Şahin, Kenan Demirel, Mümin Özyılmaz, İsmail User ve Niyazi Osmanlı yönetim kurulunu oluşturmakta idiler.³⁸⁰

16 Ekim 1989- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fethi Sarioğlu, Sakarya ilinin ülke tarımına katkısının giderek gerilediğini söyledi ve gerekli tedbirler alınmazsa, Sakarya'da tarım birkaç yılda yok olacak dedi.³⁸¹

³⁷² Şahin, a.g.e., s.269

³⁷³ Şahin, a.g.e., s.273

³⁷⁴ Şahin, a.g.e., s.283

³⁷⁵ Şahin, a.g.e., s.296

³⁷⁶ Şahin, a.g.e., s.304

³⁷⁷ Resmi Gazete, Sayı: 16823, 28 Kasım 1979

³⁷⁸ Şahin, a.g.e., s.323, 325

³⁷⁹ Şahin, a.g.e., s.335

³⁸⁰ Şahin, a.g.e., s.371, 373

³⁸¹ Milliyet Gazetesi, 16.10.1989, s.5

16 Şubat 1990- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası, vilayette organize sanayi bölgesi kurulması için uygun arazi arayışına başladı.

9 Ekim 1990- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Sapanca Gölündeki kirlenmeyi engelleyebilmek amacıyla, geniş katılımlı bir kampanya başlattı.³⁸²

1 Nisan 1992- ATSO meclis başkanlarından Hayati Özdoğan, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına yeniden seçildi.³⁸³

14 Kasım 1993- Azmi Gürkan Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası meclis başkanlığına ve Erol Öztürk de yönetim kurulu başkanlığına seçilmişlerdir.³⁸⁴

29 Haziran 1994- Nurettin Temiz, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası genel sekreterliğine seçildi.³⁸⁵

17 Mayıs 1995- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapılacak olan ticaret lisesinin, Adapazarı Ticaret Lisesi bahçesinde yapılmasına karar verildi.³⁸⁶

Mayıs 1996- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'na başarılı çalışmalarından dolayı "Şükran ve Başarı Şiltesi" verildi.³⁸⁷

Ocak 1998- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından hazırlanan Sakarya Ekonomi Dergisi'nin ilk nüshası yayınlandı.

11 Mart 1998- ATSO tarafından 200 milyar Türk liralık bir harcamadan sonra Ozanlar'da yapılmı gerçekleştirilen ATSO Anadolu Ticaret Meslek Lisesi yeni binasına taşındı ve mevcut okulun öğrencileri yeni binalarında eğitim ve öğretim görmeye başladılar. Okulun resmi açılışı ise, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in katılımlarıyla gerçekleşecekti.³⁸⁸

22 Eylül 1998- ATSO Anadolu Ticaret Meslek Lisesi ve Ticaret Meslek Lisesi'nin resmi açılışı gerçekleştirildi.³⁸⁹

28 Nisan 1999- 912 Sayılı Meclis oturumunda 30 olan meslek grubunun 35'e çıkması hususunda karar alınmıştır.³⁹⁰

23 Ağustos 1999- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erol Öztürk, Adapazarı'nda ticaret hayatının % 80'inin batmış durumda olduğunu söyledi.³⁹¹

1 Aralık 1999- ATSO Meclis Başkanlarından Azmi Gürkan, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanlığı'na ve Erol Öztürk de Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildiler. Başkan vekilliklerine Neşet Peker, Abbas Delen ve meclis divan katipliklerine de Enver Demirel ve M. Hacı Eyüboğlu getirilmiştir.

382 Şahin, a.g.e., s.382-384

383 Şahin, a.g.e., s.393

384 Şahin, a.g.e., s.407

385 Şahin, a.g.e., s.413

386 Şahin, a.g.e., s.423

387 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:8, Sayı:44, Mayıs-Temmuz 2006, s.11

388 Şahin, a.g.e., s.444,446

389 Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası 2003 Yılı Verileriyle 2004 Yılı İktisadi Raporu, Adapazarı, 2004, s.23

390 Tuna, a.g.e., s.255

391 Cumhuriyet Gazetesi, 23 Ağustos 1999, s.11

10 Aralık 1999- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erol Öztürk'ten, büyükşehir beklentileriyle ilgili önemli açıklama: "Adapazarı'nın Büyükşehir olması şart. Ancak tepedeki siyasi kavgaya nedeniyle, büyük bir nimeti kaybedebiliriz."

1999- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'nın Sapanca ilçesinde bir oda ajanlığı faaliyete geçirildi.³⁹²

14 Şubat 2000- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erol Öztürk, 5000 kişilik bir eğitim birliğinin kurulması halinde Sakarya'nın ayda 2.5 trilyonluk gelir sağlayacağını söyledi.³⁹³

Nisan-Mayıs 2000- S.S. ATSO Konut Yapı Kooperatifi kuruldu.³⁹⁴

Temmuz-Ağustos 2000- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından "Adapazarı'nda Deprem ve Sonrası" kitabı yayınlandı.³⁹⁵

Ocak-Şubat 2001- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yaptırılan "Sakarya İli Ekonomik Kriz Anketi" sonuçlarına göre ankete cevap veren firmaların % 86'sının finansman sıkıntısı içerisinde olduğu ve krizin devam etmesi halinde iş yerlerinin kapılarına kilit vuracak duruma geldiklerini, yatırımların durma noktasına geldiğini beyan ettiler.³⁹⁶

20 Ekim 2001- Erol Öztürk Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden seçildi.³⁹⁷

Temmuz 2002- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası orta öğretim öğrencilerine yönelik "Nasıl Bir Adapazarı Görmek İstiyorsunuz" konulu kompozisyon yarışması düzenledi.³⁹⁸

Eylül 2002- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından şehrin tanıtımına yönelik "Sakarya Cep Haritası" yayınlandı.³⁹⁹

2 Aralık 2002- TOBB ile İngiltere Odalar Birliği tarafından yürütülen "Türk Oda Akreditasyon Sistemi" çalışmaları çerçevesinde Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası'na "Akreditasyon Sertifikası" verildi.⁴⁰⁰

10 Temmuz 2003- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde, KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Birliği) şubesi hizmete açıldı. KOSGEB'in açılışı ile birlikte ATSO ile Sakarya Üniversitesi arasında teknoloji geliştirme-destekleme protokolü de imzalandı.⁴⁰¹

18 Ağustos 2003- Sakarya'da gerçekleştirilen Bakanlar Kurulu'nun ardından Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafında ATSO'nun hizmet binasının temeli atıldı.⁴⁰²

392 Şahin, a.g.e., s. 467-469

393 Milliyet Gazetesi, 14.02.2000, s.9

394 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 11, Nisan-Mayıs 2000, s.29

395 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 12, Temmuz-Ağustos 2000, s.6-7

396 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 15, Ocak-Şubat 2001, s.5-6

397 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 19, Kasım-Aralık 2001, s.12

398 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 23, Temmuz-Ağustos 2002, s.12

399 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 24, Eylül-Ekim 2002, s.23

400 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 25, Kasım-Aralık 2002, s.12

401 Şahin, a.g.e., s.525

402 Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası 2003 Yılı Verileriyle 2004 Yılı İktisadi Raporu, Adapazarı, 2004, s.25

Eylül 2003- ATSO “Sakarya İli İktisadi Raporu ile Yeni İş Kanunu ve İş Güvencesi Yasası Kitap-
çığı”nı hazırlayarak kamuoyuna sundu.⁴⁰³

Mart 2004- “ATSO 80 Yaşında” kitabının basımı tamamlandı.⁴⁰⁴

15 Nisan 2006- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası’nın yeni hizmet binası Başbakanımız Recep
Tayyip Erdoğan ve birçok bakan ve bürokratin katıldığı törenle hizmete girdi.⁴⁰⁵

Temmuz 2008- Temmuz ayı olağan meclis toplantısında “Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası”
ismi değiştirilerek “Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası” yapılmıştır.⁴⁰⁶

16 Şubat 2009- yapılan yönetim kurulu asil ve yedek üyeleri seçimleri sonucunda A.Akgün
Altuğ, SATSO’nun yeni Yönetim Kurulu’nu oluşturdu.⁴⁰⁷ Engin Özkoç SATSO’nun yeni meclis
başkanı oldu.⁴⁰⁸

Ağustos 2010- SATSO’nun 2010/1 yayını olarak “Ar-Ge ve Yenilik Destekleri” kitabı yayın-
landı.⁴⁰⁹

9 Şubat 2011- SATSO Yönetim Kurulu Başkanı A. Akgün Altuğ 2 yıldır devam ettirdiği göre-
vini milletvekilliği aday adaylığı nedeniyle bırakırken yeni yönetim kurulu başkanı Mahmut
Kösemusul oldu.⁴¹⁰

9 Mart 2011- SATSO Meclis Başkanı Engin Özkoç milletvekili aday adaylığı için görevinden
istifa etti. Yerine ise Adnan Borazancıoğlu seçildi.⁴¹¹

Ağustos 2011- SATSO Hukuk Bürosu hizmete girdi.⁴¹²

28 Ekim 2011- SATSO Sosyal Tesisleri yapılan bir törenle hizmete açıldı.⁴¹³

9 Mayıs 2013- SATSO Yönetim Kurulu’na tek liste ile giren Mahmut Kösemusul, yeniden baş-
kan seçildi. Yeni meclis başkanı ise A. Akgün Altuğ oldu.⁴¹⁴

20 Aralık 2014- SATSO, kuruluşunun 90. yılını kutladı. SATSO, faaliyette olan 13 bine yakın
üyesinden aldığı destekle geleceğe emin adımlarla ilerlemektedir.⁴¹⁵

403 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:4, Sayı: 30, Eylül-Ekim 2003, s.15

404 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:6, Sayı: 33, Mart-Nisan 2004, s.19

405 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:8, Sayı: 43, Mart-Nisan 2006, s.5

406 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:10, Sayı: 56, Temmuz-Ağustos 2008, s.25

407 Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Faaliyet Raporu 2009, s.32

408 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı: 58, Ocak-Mart 2009, s.6

409 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:12, Sayı:66, Ağustos-Eylül 2010, s.37

410 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:69, Mart-Nisan 2011, s.8-10

411 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:69, Mart-Nisan 2011, s.8-10

412 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:71, Ağustos-Eylül 2011, s.31

413 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:72, Ekim-Kasım-Aralık 2011, s.23

414 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:78, Mart-Nisan-Mayıs 2013, s.10-12

415 Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:16, Sayı:81, 2014, s.4-5

Arşiv Belgeleri

- BOA. A. MKT. 48/66
- BOA. A. MKT. DV. 159/58
- BOA. A. MKT. MHM. 68/32
- BOA. A. MKT. UM. 176/65
- BOA. A. MKT. UM. 179/5
- BOA. BEO. 503/37673
- BOA. C. AS. 610/25754
- BOA. C. BH. 139/6737
- BOA. C. BH. 257/11885
- BOA. C. BLD. 114/5683
- BOA. C. BLD. 123/6133
- BOA. C. BLD. 19/926
- BOA. C. BLD. 32/1592
- BOA. C. BLD. 37/1812
- BOA. C. BLD. 49/2426
- BOA. C. İKTS. 21/1011
- BOA. C. İKTS. 29/1432
- BOA. C. ML. 620/25540
- BOA. C. ML. 701/28638
- BOA. DH. EUM. AYŞ. 41/53
- BOA. DH. EUM. AYŞ. 44/76
- BOA. DH. EUM. AYŞ. 76/43
- BOA. DH. İ. UM. 93-5/3-55
- BOA. DH. İD. 14/1
- BOA. DH. İD. 170/1
- BOA. DH. İD.17/14
- BOA. DH. KMS: 61-1/51
- BOA. DH. MKT. 1379/45
- BOA. DH. MKT. 1536/69
- BOA. DH. MKT. 365/77
- BOA. DH. UMVM. 13/39
- BOA. DH. UMVM. 97/28
- BOA. İ. DH. 1008/79591.
- BOA. İ. DH. 1112/87005
- BOA. İ. HR. 236/14018.
- BOA. İ. HR. 245/14557.
- BOA. İ. ML. 15.
- BOA. İ. MMS. 29/1240.
- BOA. MF. MKT. 388/12
- BOA. ML. EVM. 533-37, s.43
- BOA. ML. VRD. TMT. 2814, 2815, 2826, 2828, 2829, 2830, 2831, 2836, 2837, 2838, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2863, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 4180, 4572, 4573, 4574, 4575, 4576, 4577, 4580
- BOA. MV. 207/75
- BOA. MV. 90/36
- BOA. ŞD. 1560/6
- BOA. ŞD. 1564/16
- BOA. ŞD. 1564/16 lef.3
- BOA. Tahvil Defteri 30, s. 403
- BOA. Y. A. RES, 110/14

- BOA. Y. PRK. ASK. 109/53
- BOA. Y. PRK. ASK. 56/27-1
- BOA. Y. PRK. ASK.163-55
- BOA. Y. PRK. DH. 10/34
- BOA. Y. PRK. MYD. 17/6
- BOA. Y. PRK. ŞH. 7/73
- BOA. ZB. 627/4
- BOA. ZB. 627/7
- Cumhuriyet Arşivi, 30..18.1.1- 7.23..9.
- Cumhuriyet Arşivi, 30..18.1.1/28.27..8.
- Cumhuriyet Arşivi, 30..18.1.1-10.33..13.
- Cumhuriyet Arşivi, 30..18.1.2-143.55..20.
- İTO, Sicil No: 2883-1, 15 Temmuz 1341.
- İTO, Sicil No: 2883-1, 2 Eylül 1928.
- Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Sene 1306 (1889).
- Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Sene 1307 (1890).

Kitap ve Makaleler

- Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası 2003 Yılı Verileriyle 2004 Yılı İktisadi Raporu, Adapazarı, 2004.
- Ahmet Şerif, Anadolu'da Tanin, Cilt: I, Haz. Mehmet Çetin Börekçi, TTK yay. Ankara, 1999
- Ahmet Tabakoğlu, Tük İktisat Tarihi, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2000.
- Amiran Kurtkan, Adapazarı'nın Sanayileşmesi İle İlgili İktisadi ve Sosyolojik Meseleler, İstanbul, 1968.
- Arif Bilgin, "Sakarya ve Çevresinin İstanbul'un Gündelik Hayatına Katkısı (16-19. Yüzyıl)", Sakarya İli Tarihi Cilt:1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Atilla Çetin "Osmanlı Devleti'nin Yakınçağ Döneminde Sakarya Tarihi", Sakarya İli Tarihi, Cilt:1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Atilla Çetin, "Adapazarı Ayanı Kara Osman Ağa'nın Muhallefat Defteri (1816)", Doç. Dr. M. Pehlivan Armağanı, Sakarya, 2000.
- Atilla Çetin, "Kandıra Temettuat Defterleri", Çağdaş Kandıra, Mayıs-2002, sayı: 5.
- Atilla Çetin, "Sakarya'da Tahta Serdarı", Sakarya Ekonomi Dergisi, yıl:3 sayı:20 Şubat-Mart 2002.
- Atilla Çetin, "Tarihin sayfalarından Yabancı bir Gezginin, Kont A. De Moustier'nin Gözüyle 1862'de Sakarya Bölgesi-1", Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı:15, Ocak-Şubat 2001.
- Atilla Çetin, Kocaeli Tarihinden Sayfalar, Yayıncı Yayınları, İzmit, 2000.
- Ayten Sezer, Atatürk Döneminde Yabancı Okullar (1923-1938), TTK. Yayınları, Ankara, 1999.
- Azmi Özcan, "İslahat Fermanı ve Din Hürriyetinin Sınırları", Osmanlı Devleti'nde Din ve Vicdan Hürriyeti, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2000.
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayını: 42, İstanbul, 2000.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedi, 22.Cilt, "Times (The)", İstanbul, 1992.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedi, 19. cilt, "Reji maddesi" İstanbul, 1986.
- Celal Dinçer - Ekrem Kaymaz, vd., Cumhuriyetimizin 75. Yılında Sakarya, Sakarya Valiliği Yayınları, Sakarya, 1998.
- Donald Quataert, Osmanlı Devleti'nde Avrupa İktisadi Yayılımı ve Direniş (1881-1908), Çev. Sabri Tekay, Yurt Yayınları, Ankara, 1987.
- Ekrem Keskin, Emre Alpan İnan vd., 50. Yılında Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye'de Bankacılık Sistemi 1958-2007, Türkiye Bankalar Birliği Yay., İstanbul, Kasım-2008.
- Emine Kırar, Osmanlı'da Ekonomik Yapı ve Dış Borçlar, İletişim Yayınları, İstanbul, 1995.
- Engin Deniz Akarlı, "Osmanlı Topraklarında Cemaatlerin Hak ve Durumları: Genel Düşünceler", Osmanlı Devleti'nde Din ve Vicdan Hürriyeti, Ed. Azmi ÖZCAN, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2000.
- Enis Şahin, Kronolojik Adapazarı Sakarya Tarihi 1923-2004, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Adapazarı, 2005.
- Enis Şahin, Sakarya Basın Tarihi 1919-2004, Sakarya Gazeteciler Cemiyeti yay. İstanbul, 2005.
- Enver Behnan Şapolyo, Türk Gazetecilik Tarihi ve Her Yönüyle Basın, Ankara, 1976.
- Enver Konukçu- Haluk Selvi, "Milli Mücadele Döneminde Adapazarı ve Çevresi (1918-1912)", Sakarya İli Tarihi Cilt:1, Sakarya Üniversitesi yay. Sakarya, 2005.

- Enver Konukçu, "Sakarya ve Gezginler", Sakarya İli Tarihi cilt: I, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Enver Konukçu, "Sakarya'nın Tarihi Coğrafyası", 1. Sakarya ve Çevresi Kültür ve Tarih Sempozyumu, Adapazarı, 1999.
- Enver Konukçu, "Sakarya'nın Tarihi Coğrafyası", Sakarya İli Tarihi, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Enver Konukçu, Prof. Dr. Enver Konukçu'nun Arşivinden: Sakarya Yazıları, Sakarya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü yay. Sakarya, 2012.
- Enver Ziya Karal, Osmanlı Tarihi VI. Cilt Islahat Fermanı Devri (1856-1861), TTK. yay. Ankara, 1988.
- Erdoğan Keskinlik, "Düyun-u Umumiye İdaresi", Türkler, cilt.14, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002.
- Ergun Hiçyılmaz, İpsiz Recep Kaldırım Silahları Şafak Boyu, İstanbul, 2005.
- Ertan Erdener, Memleketimizde Bankacılığın ve Paranın Tarihçesi (Türk Ticaret Bankası), İstanbul 1969.
- Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Cilt:2, İstanbul, 1993.
- F. Yavuz Ulugün, Kocaeli Tarihi Osmanlı ve Ulusal Kurtuluş Döneminde Kocaeli, Kocaeli Yüksek Öğrenim Derneği Tarih Yayınları /1, Kocaeli, 2002.
- Fahri Tuna, Aynalıkavak Yazıları, Değişim yay. Sakarya, 2011.
- Fatma Doğruel -Suat Doğruel, Osmanlıdan Günümüze Tekel, Tekel Yayınları, İstanbul, 2000.
- Fay Linder, The History of Üsküdar American Academy 1876-1996, Üsküdar American Academy Alumnae Association, İstanbul, 2000.
- Frank A. Stone, "Holyoke Dağı'nın Ağrı Dağı Topraklarına Etkisi" Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi Journal of Philosophy- Science Research, (Çev: Ayşe Aksu) Sayı:16, Ekim 2009.
- Fuat Köprülü, Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu, Ankara, 1999.
- Gülfettin Çelik, 16-19. Yüzyıl Gebze (Sosyo-Ekonomik bir İnceleme), Gebze Belediyesi yay. Gebze, 2003.
- Gülten Kazgan, Tanzimat'dan 21. Yüzyıla Türkiye Ekonomisi, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004.
- Haktan Birsell, "Başlangıçtan Günümüze NATO Sorunsalı "Madalyonun İki Yüzü""SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2012, Sayı:25
- Halil İnalçık, Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-1, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2014.
- Haluk Selvi, "II. Meşrutiyet Dönemi'nde Adapazarı ve Çevresi (1908-1918)", Sakarya İli Tarihi Cilt:1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Hamit Tahsin-Remzi Saka, Sermaye Hareketi, Amedi Matbaası, İstanbul 1930.
- Hamza Çakır, Osmanlıda Basın İktidar İlişkileri Azınlık Basını Türkçe Basın, Siyasal Kitapevi, Ankara, 2002.
- Hıfzı Topuz, II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi, Remzi Kitapevi, İstanbul, 2003.
- Hüdayi Şentürk, "Osmanlılar Döneminde Sakarya", Sakarya İli Tarihi Cilt:1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Hüseyin Nazım Paşa, Ermeni Olayları Tarihi I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1998.
- İlber Ortaylı, Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880), TTK Yayınları, Ankara, 2000.
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, Cilt: I, TTK Yayınları, Ankara, 1982.
- İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, Cilt: I, İstanbul, 1971.
- İsmet Demir, "Temettu Defterlerinin Önemi ve Hazırlanış Sebepleri", Osmanlı, Cilt:6, Ankara, 1999.
- İzzet Öztoprak, Türk ve Batı Kamuoyunda Milli Mücadele, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1989.
- Joseph von Hammer, Osmanlı Tarihi, cilt: II, çev. Mehmet Ata, MEB yay. İstanbul, 1991.
- Kemal H. Karpat, Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri, Çev. Bahar Tırnakçı, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003
- M. Hüdayi Şentürk, "Osmanlılar Dönemi'nde Sakarya", Sakarya İli Tarihi, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Mecdi Emiroğlu, Sakarya'nın Ziraat Durumu, İstanbul, 1967.
- Mehmet Ö. Alkan, "Türkiye İktisat Kongresi-1923-İzmir'e Katkı-2: Kocaeli Livası Namına İzmir İktisad Kongresine Tevdii Edilen Rapor" Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Gündüz Ökçün'e Armağan, v.47 No:1-2 (Haziran-Temmuz 1992) s. 395-402
- Metin Tuncel, "Adapazarı", Diyanet İslam Ansiklopedisi, Cilt:1, İstanbul, 1988.
- Metin Tuncel, "Türkiye'de Yeni Şehirler Adapazarı Örneği", 1. Sakarya ve Çevresi Kültür ve Tarih Sempozyumu, Adapazarı, 1999.

- Metin Ünal, "Tütünün Dört Yüz Yılı", Tütünün Kitabı, Editör: Emine Görsoy Naskali, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2003
- Musa Çadırcı, Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı, TTK Yayınları, Ankara, 1997.
- Mustafa Atalay, Türk Milli Bankacılığı (Bankacılık ve Tarihçesi), Ankara, 1954.
- Muzaffer Erendil, Düünden Bugüne Sakarya İli, Ünal Ofset, İstanbul, 1990.
- Muzaffer Erendil, Türöl Yönlere ile Sakarya İli, Nur Ofset Matbaası, İstanbul, 1982.
- Mübahat S. Kütükoğlu, "Osmanlı Sosyal ve İktisadi tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri", Belleten, sayı: 395, TTK yay. 1995.
- Mümtaz Apaydın, "Türk Ticaret Bankası Kırk Yaşında", Kemalist Türkiye Gazetesi, İstanbul, 1954.
- Münir Kutluata, Sakarya'da Bankacılık ve Türk Ticaret Bankası – The History of Türk Ticaret Bankası and Its Function in Sakarya, İstanbul 1972.
- Nail İnal, İzmit Sancağı 1130 Bütçesi ve Meclis-i Umûmi, Kocaeli Dökümantasyon Merkezi yay. İzmit, 2010.
- Nedim İpek, "Sakarya'ya Türk Göçleri", Sakarya İli Tarihi, Cilt:1, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Nurdan İpek, Armaş Ermenileri, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli, 2004
- Orhan Göçer, Adapazarı ve Fizik Plânlaması, İstanbul, 1968.
- Osman Köker, Orlando Carlo Calumeno Koleksiyonu'ndan Kartpostallarla 100 yıl önce Türkiye'de Ermeniler, C.1, Birzamanlar yayıncılık, İstanbul 2005.
- Osman Turan, Selçuklular Zamanında Türkiye, İstanbul, 1999.
- Rahmi Apak, İstiklal Savaşında Garp Cephesi Nasıl Kuruldu, TTK. yay. Ankara, 1990.
- Resül Narin- Mustafa Sarı, "Osmanlı'dan Cumhuriyete Adapazarı İslam Ticaret Bankası", I. Uluslararası Kocaeli ve Çevresi Kültür Sempozyumu Bildirileri, Cilt: II, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yay. Kocaeli, 2006.
- Resül Narin, "Balkanlardan Göç ve Adapazarı'ndaki Bosnalı Muhacirler", Sakarya Nabız Dergisi, Yıl: 2 Sayı:14, Eylül 2004.
- Resül Narin, "Recep Reis (İpsiz Recep)", Irmak dergisi, Yıl:2 Sayı:18.
- Resül Narin, XIX. Yüzyıl'da Adapazarı, Sakarya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü yay. Sakarya, 2011.
- Resül Narin-Arı İnan, Cumhuriyet'e Giden Yolda Atatürk'ün İzmit Konuşmaları, İzmit Belediyesi yay., Kocaeli, 2012.
- Rıfat Yüce, Kocaeli Tarihi ve Rehberi, İstanbul, 1945.
- Robert K. Wright Jr. Ph. D. and John T. Greenwood Ph. D., Airborne Forces at War From Parachute Test Platoon to the 21st Century, Naval Institute Press, 2007.
- Sabahattin Özel- Safiye Kırbac, "Osmanlı'dan Cumhuriyete Sakarya İlinde Mülki Yapı", Sakarya İli Tarihi, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Sabahattin Özel, "Atatürk'ün Büyük Taarruz Öncesi Adapazarı-İzmit Gezisi (12-24 Haziran 1922)", Türk Dünyası Araştırmaları, Sayı: 54, İstanbul, 1988.
- Sabahattin Özel, "Milli Mücadele Yıllarında Adapazarı'nda Tarafsız Nizam Yönetimi", İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi, sayı: 4, İstanbul 2003.
- Sabahattin Özel, Kocaeli ve Sakarya İllerinde Milli Mücadele (1919-1922), Adapazarı Belediyesi yay. İstanbul, 1987.
- Sadi Borak, "Demiryollarının Tarihi", Hayat Tarih Mecmuası, Yıl.4, Sayı:12, Sıra:48, İstanbul, 1969.
- Saime Yüceer, "Tarihsel Perspektif İçinde Türkiye'nin NATO'ya Girişi ve Meclisteki Yankıları" Atatürkçü Bakış, C.I, Sayı: I, 2002.
- Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 2008 Yılı İktisadi Raporu, Sakarya, 2009.
- Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 2012 Faaliyet Raporu, Sakarya, 2013.
- Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Faaliyet Raporu 2009, Sakarya, 2010.
- Sakarya Valiliği, Tarih ve Günümüzde Sakarya, Sakarya, 1995.
- Seyfi Alpan, Sakarya'nın Fizik, Beşeri ve İktisadî Coğrafyası, İstanbul, 1966.
- Talia Balcioğlu, Adapazarı Tarihi ve Coğrafyası, Işıl Matbaası, İstanbul, 1952.
- Tiğınçe Oktar, "Osmanlı Devletinde Reji Şirketinin Kurulmasından Sonraki Gelişmeler", Tütünün Kitabı, Editör: Emine Görsoy Naskali, İstanbul, 2003.

- Turan Çakır, "Gazi Mustafa Kemal'in Claude Farrere ile Görüşmesi ve Adapazarı'nı Ziyaretleri", Orgeneral Ali Fuat Cebesoy Anısına Armağan, Sakarya, 2010.
- Utkan Kocatürk, Doğumundan Ölümüne Kadar Kaynakçalı Atatürk Günlüğü, Atatürk Araştırma Merkezi yay. Ankara, 1999.
- Uygur Kocabaşoğlu, "XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Amerikan Okulları", Osmanlı, Cilt.6, Ankara, 1999.
- Vedat Turgut-Enis Şahin, "XVI. Yüzyıl sonlarında Yalakabad ve Adapazarı Nahiyelerinde Demografik ve İktisadi Vaziyet", Kartepe Kitabı, Cilt:1, Kartepe Belediyesi Yay., Kocaeli, 2014, s.147-176.
- William E. Strong, The Story of The American Board (An Account of the First Hundred Years of the American Board of Commissioners For Missions), Boston, New York, Chicago 1910.
- Yavuz Ercan, "Osmanlı Devleti'nde Müslüman Olmayan Topluluklar (Millet Sistemi)", Yeni Türkiye, Yıl: 6, Sayı, 32, Ankara, 2000.
- Yurt Ansiklopedisi, Cilt: 9, İstanbul, 1982-1983.
- Yusuf Çam, Milli Mücadelede İzmit Sancağı, İzmit Rotary Kulübü yay. İzmit, 1993.
- Yücel Öztürk, XVI. "Asırdan XVII. Asrın Başlarına Kadar Ada Kazası", Sakarya İli Tarihi, Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü yay. Sakarya, 2005.
- Z. F. Fındıkoğlu, Adapazarı'nın Şehirleşmesi ve Sosyolojik Problemleri Urbanization of Adapazarı and Its Sociological Problems, İstanbul, 1965.
- Ziya Küley, Sakarya'da Sendikacılık, İstanbul, 1969.
- Zuhuri Danışman, Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Yaylacık Matbaası, İstanbul, 1969.

Gazete ve Dergiler

- Ada Postası, Yıl.4, Sayı.254, 29 Ağustos 1950.
- Cumhuriyet Gazetesi, 22 Eylül 1965, s.1.
- Cumhuriyet Gazetesi, 23 Ağustos 1999, s.11.
- Harb Mecmuası, Yıl:1, Sayı:14, Teşrinisani 1332
- Irmak Kültür-Sanat Dergisi, Yıl:5, Sayı: 51, Mart 2005.
- İktisadi Uyanış, Yıl:5, Seri:2, Sayı: 25, Şubat-1950
- İleri gazetesi, 21 Haziran 1922, s.2.
- İleri gazetesi, 21 Şevval 1340, s.1.
- Milliyet Gazetesi, 23.03.1955, s.7.
- Milliyet Gazetesi, 22.09.1965, s.3.
- Milliyet Gazetesi, 09.08.1971, s.9.
- Milliyet Gazetesi, 30.09.1972, s.8.
- Milliyet Gazetesi, 16.10.1989, s.5.
- Milliyet Gazetesi, 14.02.2000, s.9.
- Resmi Gazete, Sayı:2886, 22 Kânunuevvel 1934.
- Resmi Gazete, Sayı:2476, 13 Ağustos 1933.
- Resmi Gazete, Sayı:2619, 3 Şubat 1934.
- Resmi Gazete, Sayı:2942, 28 Şubat 1935.
- Resmi Gazete, Sayı:2965, 31 Mart 1935.
- Resmi Gazete, Sayı:4254, 10 Temmuz 1939.
- Resmi Gazete, Sayı:6243, 27 Şubat 1946.
- Resmi Gazete, Sayı:16823, 28 Kasım 1979.
- Sabah, no:923, 19 Şaban 1309.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 11, Nisan-Mayıs 2000.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 12, Temmuz-Ağustos 2000.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 15, Ocak-Şubat 2001.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 19, Kasım-Aralık 2001.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 23, Temmuz-Ağustos 2002.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 24, Eylül-Ekim 2002.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:3, Sayı: 25, Kasım-Aralık 2002.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:4, Sayı: 30, Eylül-Ekim 2003.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:6, Sayı: 33, Mart-Nisan 2004.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:8, Sayı: 43, Mart-Nisan 2006

- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:8, Sayı:44, Mayıs-Temmuz 2006
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:10, Sayı:55, Mayıs-Haziran 2008.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:10, Sayı: 56, Temmuz-Ağustos 2008.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:10, Sayı:57, Eylül-Ekim 2008.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı:58, Ocak-Mart 2009.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı:59, Nisan Haziran 2009.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı:61, Eylül-Ekim 2009.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı:62, Kasım-Aralık 2009.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:11, Sayı:64, Mart-Nisan 2010.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:12, Sayı:66, Ağustos-Eylül 2010.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:69, Mart-Nisan 2011.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:71, Ağustos-Eylül 2011.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:72, Ekim-Kasım-Aralık 2011.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:73, Ocak-Şubat 2012.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:74, Mart-Nisan-Mayıs 2012.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:75, Haziran-Temmuz-Ağustos 2012.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:76, Eylül-Ekim-Kasım 2012.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:77, Aralık 2012- Ocak-Şubat 2013.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:78, Mart-Nisan-Mayıs 2013.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:79, 2013.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:13, Sayı:80, 2013.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:16, Sayı:81, 2014.
- Sakarya Ekonomi Dergisi, Yıl:16, Sayı:82, 2014
- Sakarya Nabız Dergisi, Yıl:1, Sayı: 12, Haziran 2004
- Sakarya Nabız Dergisi, Yıl:2, Sayı: 14, Eylül 2004
- Servet-i Fünun, sayı: 355, 18 Kânunuevvel 1313
- Servet-i Fünun, sayı: 353, 4 Kânunuevvel 1313
- Servet-i Fünun, no:1463, 23 Eylül 1336
- Servet-i Fünun, sayı: 1638, 5 Kânunusani 1928
- Tanin, no:1757, 15 Zilhicce 1331 (15 Kasım 1913)
- Tanin, no:1759, 17 Zilhicce 1331 (17 Kasım 1913)
- Tanin, no:1777, 4 Muharrem 1332 (3 Aralık 1913)
- The Times, 03 April 1900.
- The Times, 05 April 1900.
- The Times, 15 July 1853.
- The Times, 15 July 1879.
- The Times, 18 July 1890.
- The Times, 18 July 1890.
- The Times, 23 October 1895.
- The Times, 24 October 1895.
- The Times, 3 June 1890.

İnternet Kaynakları

<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr/tarihce> (03.12.2013)

<http://www.satso.org.tr/tanitim/789/yonetim-kurulu-baskanlarimiz.aspx> (17.04.2014)

<http://www.toyotatr.com/?m=p&pid=6> (14.04.2014)

İNDEKS

İNDEKS

A

Abalı Köyü 32, 33.
Abaza 82, 99, 160.
Ab-ı Safi 112, 113, 116.
Ada kazası 12, 18, 27.
Ada maa Karasu kazası 18, 27.
Adalar 30.
Adapazarı Ahşap ve demir Malzeme Fabrikası 13, 14, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 196, 197.
Adapazarı Belediyesi 14, 27, 176, 182, 184, 185, 186, 203, 204.
Adapazarı Büyükşehir Belediyesi 24, 27.
Adapazarı Elektrik ve Sanayi Türk Limitet Şirketi 14, 182, 184, 185.
Adapazarı Emniyet Bankası 14, 168, 174, 175, 176, 177.
Adapazarı Ermeni Kız Lisesi 63.
Adapazarı İslam Ticaret Bankası 13, 14, 24, 89, 168, 169, 170, 171, 174, 175, 177, 182, 184, 204, 206.
Adapazarı maa Sapanca 19, 27, 31, 32, 35, 69.
Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası 14, 176, 204, 206, 207, 208, 210, 217, 218, 219, 220, 221.
Adapazarı Tren İstasyonu 57, 137.
Adapazarı Ziraat Kurumu 14, 190, 192.
Ağaçlı 112, 116.
Akabad 31.
Akçaşehir (Akçakoca) 31, 101, 116.
Akdeniz 112, 138.
Akhisar nahiyesi 54, 115, 116, 138.
Akkaya 31.
Akmeşe 103.
Aksar 31.
Aktaş 31.
Akyazı 19, 28, 31, 82, 112, 113, 115, 116, 138, 154, 160, 162, 165, 178, 218.
Akyazı ma'a Hendek 31.
Akyazı nahiyesi 82.
Akyörük 31.
Alandüzü 102, 103, 104.
Alfred Kaula 54, 155.
Alman 54, 55, 125, 155, 157, 189.
Altınpınarı 47.
Amasra 31.
Amerika 50, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 67, 102, 103, 104, 105, 106, 125.
Anadolu 24, 28, 30, 42, 50, 52, 62, 68, 74, 80, 84, 86, 87, 90, 97, 99, 112, 122, 127, 132, 138, 139, 144, 146, 155, 162, 179, 188, 193.
Anadolu Demiryolları Şirketi 54, 55, 156.
Anadolu Demiryolu Hattı 24, 158.
Anadolu eyaleti 18, 27, 119.
Anadolu Selçuklu Devleti 28.
Anahtarcılar Köyü 32, 33.
Ankara 24, 54, 55, 94, 101, 131, 155, 156, 157, 172, 191, 192, 196, 197, 202.
Araç 31.
Arap vilayetleri 30.
Arifiye 24, 54, 96, 155, 157, 158.

Arnavutluk 90.
Asya 42, 55, 80.
Aşağıdere Köyü 32, 33.
Atatürk 90, 101, 179, 224.
Atatürk Bulvarı 90.
ATSO 205, 206, 207, 208, 209, 211, 215, 217, 218, 219, 220, 221.
Avrupa 42, 50, 52, 53, 54, 56, 80, 84, 105, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 150.
Avusturya 84, 125, 202.
Avusturya-Macaristan İmparatorluğu 84.
Ayan Gölü 18.
Ayandon 31.
Azdavay 31.
Azerbaycan 98.
Aziziye Camii 178.

B

Bağdat 18, 43.
Bahçecik 62.
Bahçekapı 173, 174.
Balkanlar 52, 80, 81, 84, 87, 89, 90, 112, 145, 168.
Bartın 31.
Basra Körfezi 155.
Başak Traktör Fabrikası 202.
Batı Trakya 90, 105.
Batum 98.
Berlin 54, 84, 125.
Besarabya 52.
Beşdivan 31, 116.
Beşköprü 18, 29, 30, 236.
Beykoz 31.
Beylikkışla Köyü 32, 33.
Beyoğlu 98.
Beyrut 157, 162.
Biga 138.
Bilecik 69, 154, 164.
Bilecik Köyü 32, 33.
Bithynia 18, 27, 124.
Bizans 28, 121.
BOARD 62, 63, 67, 102.
Bolu 12, 19, 28, 117, 122, 138, 155, 162, 165, 172, 178.
Bolu eyaleti 19, 27, 31, 32, 34, 36, 37.
Bosna 84, 85, 86, 88, 89, 144, 159.
Bosna-Hersek 84, 85, 86, 90.
Boston 67.
Boşnaklar 84, 85, 86, 88, 89, 90, 161, 162.
Boyabad 31.
Boyalı 31.
Böcekler Mahallesi 32, 33.
Budaklı Köyü 32, 33.
Bulgaristan 52, 84, 90.
Bulgarlar 86, 87, 90, 157.
Burgular Mahallesi 32, 33.
Burma Mahallesi 32, 33.

Büyükçekmece 138.
Büyükderbent İstasyonu 96.

C

Cami-i Cedid Mahallesi 86.
Candarogulları Beyliği 28.
Cebeci Köyü 100.
Cezayir-i Bahr-i Sefid eyaleti 12, 18, 27, 69.
Charles Riggs 64.
Cide 31.
Claude Farrere 96, 97.
Cumhuriyet gazetesi 104.

Ç

Çağa 31.
Çalılar Köyü 32, 33.
Çankırı 138.
Çanlı 31.
Çark 95, 151, 183, 184
Çark Suyu 95, 184.
Çarşamba 31.
Çatalca 86.
Çaybaşı Köyü 32, 33, 70.
Çaykışla Köyü 32, 33.
Çeklene 31.
Çerkez 82, 86.
Çerkezler 62, 139.
Çırçır Suyu 101.
Çifteler Çiftliği 133, 134.
Çimkeler Köyü 32, 33.
Çinili Köşk 48.
Çökükler Köyü 32, 33.
Çubuklu Köyü 43, 46, 47, 193.

D

Daday 31.
Dağcılar Mahallesi 32, 33.
Dağdibi Köyü 32, 33.
Damlık Köyü 32, 33.
Değirmendere 114.
Demirciler Köyü 32, 33.
Demokrat Parti 173.
Derbent 96.
Derebozanlar Köyü 32, 33.
Derin İz (Deep Furrow 65) 102, 103, 104, 105.
Dernekcuma 178.
Dersaadet 51, 139, 152.
Deutsche Bank 54.
Devrek 31.
Devrekani 31.
Dirgene 31.
Diyarbakır 55, 89, 157.
Dodurga 31.
Doğancılar Köyü 32, 33.
Doğançay istasyonu 95.
Doğu Anadolu 52.
Domaniç 113, 116.
Dominik Cumhuriyeti 103.
Donat-İş Sendikası 200.

Dörtdivan 31.
Durağan 31.
Düyün-ı Umûmiye İdaresi 125, 126, 128, 129, 130, 131.
Düzce 28, 31, 138, 165, 172, 179.

E

Eceldere Köyü 43, 47.
Edirne 138.
Eflani 31.
Erbaa 74.
Erenler Tepesi 18.
Ermeni 37, 53, 54, 58, 59, 61, 62, 63, 69, 101, 126, 128, 136, 144, 146, 147, 157, 160, 162, 163, 169.
Ermeni Kız Lisesi 62, 63, 64.
Ermenice 64.
Eskişehir 54, 155, 172, 192.
Etibank 197.
Evangelical Kilisesi 62.
Evliya Çelebi 117, 122.
Eyüp Kadılığı 122.

F

Fahrettin Altay 90.
Feramurz 28.
Ferit Paşa Hükümeti 99.
Fevziye Camii 75, 76.
Fransa 52, 58, 131.
Fransız İhtilali 58, 80, 86, 96, 100, 119, 125.

G

Gayrettepe 174.
Gebze 31, 114.
Gedikoğlu Mahallesi 32, 33.
Genceli 112, 116.
Gerede 31.
Gerze 31.
Geyve 24, 31, 43, 54, 114, 115, 116, 117, 118, 138, 154, 172, 180, 207, 217.
Geyve boğazı 54, 115.
Geyve kazası 54.
Geyve Kazası Kaymakamlığı 54.
Ginolu 31.
Girit 52.
Gökçe Viran 85.
Gökçeada 31.
Göktepe Köyü 32, 33.
Gölpazarı 31.
Göynük 28, 29.
Gregoryen 58, 65.
Gümüşabad 31.
Gürcü 86, 160.
Güzeller Çiftliği 134.

H

Hacı Adem Beyzade İbrahim 89, 169, 171.
Hacılar Köyü 32, 33.
Hacıramazanlar Köyü 32, 33.
Halk Un Fabrikası 178.

Hamidiye 86, 158.
Harp Mecmuası 188.
Hasanbey Köyü 32, 33.
Havza 74.
Hayat Mecmuası 103.
Haydarpaşa 24, 54, 155, 156, 179.
Hendek 19, 28, 31, 82, 95, 112, 116, 118, 138, 154, 157, 160, 162, 165, 172, 176, 178, 179, 180, 207, 217.
Hendek Caddesi 178.
Hereke 55, 157.
Hristiyan 52, 53, 55, 68, 69, 71, 84, 98.
Hisarönü 31.
Hocaoğlu Mahallesi 32, 33.
Hoşalay 31.
Hüdavendigar 70, 82, 124, 164.
Hükümet Caddesi 61.
Hürriyet gazetesi 124.

I

I. Balkan Savaşı 52, 86, 158, 163, 187.
I. Dünya Savaşı 14, 89, 99, 157, 171, 187, 188, 192, 202.
I. Mahmut 123.
I. Murat 28, 29.
II. Abdülhamit 52, 53, 54, 125, 127, 154.
II. Beyazid Köprüsü 180.
II. Mahmut 68, 124, 138.
III. Murat 122, 124.
III. Mustafa 124.
Islahat Fermanı 68.
IV. Mehmet 123, 124.

İ-J

İbrahim Bey Parkı 85.
İbsafi 31.
İçeller Köyü 31, 32.
İkizce Köyü 32, 33.
İleri gazetesi 94, 95, 96.
İlyaslar Köyü 32, 33.
İncili (Karasu) 98.
İnebolu 31.
İnegöl 175.
İngiliz 51, 101, 125, 148, 149, 150, 152, 153, 155, 157, 192.
İngilizce 64, 67, 125.
İngiltere 50, 52, 55, 58, 131, 148, 150, 151, 153, 220.
İpsiz Recep (Recep Reis) 98, 99, 100, 101.
İskenderiye 157, 162.
İsrefan 31.
İstanbul 13, 29, 43, 47, 50, 53, 55, 62, 68, 75, 84, 86, 94, 97, 99, 100, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 129, 130, 131, 137, 138, 139, 146, 148, 150, 154, 155, 157, 158, 169, 172, 173, 174, 187, 188, 191, 192, 193, 196, 202.
İstanbul Arkeoloji Müzesi 48.
İstanbul Balıkpazarı 179.
İstiklal Harbi 89, 90.
İşkodra 90.
İtilaf Devletleri 131.
İttihat ve Terakki Partisi 169.
İzmir İktisat Kongresi 13, 14, 180, 206, 207.
İzmit 12, 14, 18, 19, 24, 27, 31, 43, 53, 54, 55, 59, 62, 74, 75, 76, 80, 82, 95, 96, 97, 101, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 125, 127,

128, 130, 133, 135, 138, 139, 148, 150, 152, 154, 155, 157, 158, 161, 164, 171, 172, 173, 179, 180, 193, 207.
İzmit Körfezi 115, 122, 123, 121, 124, 178.
İzmit livası 158, 207.
İzmit Mutasarrıfı Musa Kazım Bey 43.
İzmit mutasarrıflığı 21, 27, 121, 152, 154.
İznik 114.
İznikmid 18.
John Walter 50.

K

Kafkas 81, 168.
Kafkasya 84, 87, 88, 139, 145, 159.
Kamışlı Köyü 32, 33.
Kandıra 31, 82, 98, 99, 101, 112, 114, 116, 118, 178, 180.
Kanuni Sultan Süleyman 18, 121, 124.
Karaaptılar Köyü 32, 33.
Karaağaç Caddesi 119.
Karadağ 84.
Karadeniz 98, 99, 115, 116, 121, 122, 155, 162.
Karailer 58.
Karakamış Köyü 32, 33.
Karakol Cemiyeti 99.
Karaman Köyü 32, 33, 34.
Karamürsel 31, 114, 115, 180.
Karamürsel Alp 115.
Kara Osman 137, 138.
Karasu 18, 27, 31, 89, 98, 99, 101, 115, 116, 138, 157, 160, 162, 169, 207, 217.
Kartal 32.
Karye-i Ada 18, 27.
Kasımlar Köyü 32, 33.
Kasr-ı Hümayun 75, 76.
Kastamonu 19, 27, 28, 31, 32, 138.
Katolik 58.
Katolik Ermeniler 58.
Katolik Gürcüler 58.
Katolik Rumlar 58.
Katolik Süryaniler 58.
Kaymas 32, 112, 116.
Kaynarca 178.
Kayseri 55, 157.
Kazaylar maa Güneşler Köyü 32, 33.
Kazım F. Özalp 90.
Kefken 98, 99.
Kefken Adası 98, 99, 100.
Kefken Limanı 115.
Kefken Tersanesi 115, 116.
Kentpark 14, 202.
Kerpe 100.
Kıbrıs 52, 105.
Kıbrısık 32.
Kıptiler 58.
Kırklareli 202.
Kızıkbel 32.
Kicinis 32.
Kıldaniler 58.
Kocaali 12, 14, 18, 19, 24, 27, 70, 75, 95, 113, 115, 119, 124, 154, 179, 182, 206, 217.
Kocaali livası 19, 27, 180, 206.
Kocaali sancağı 12, 18, 19, 27, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 58, 59, 61, 69, 70, 75, 113, 114, 116, 117, 126, 136, 137, 138.

Kocaeli Vilayeti Genel Meclisi 204.
Köni 32.
Köprülü 90.
Kudüs 58.
Kurtbeyler Köyü 32, 33.
Kurukavak 32.
Kutluca-ı Sagir 18.
Kutluca-i Kebir 18.
Kuyumcu Mahallesi 32, 33, 35, 37.
Kuzuluk Çiftliği 132.
Küre-i Hadid 32.
Küre-i Nuhas 32.

L

Ladik 74.
Latinler 58.
Laura Farnham 62, 63, 64, 66, 67.
Lefke 54.
Leslie Parsons 64.
Lozan Barış Konferansı 131, 179.

M

Macar 132, 133, 134.
Maden-İş Sendikası 200.
Makine Sanayii İşçileri Sendikası 200.
Mandeiler 58.
Marmara Bölgesi 112.
Marmara Denizi 52, 97, 122.
Maruniler 58.
Mecidiye 86.
Mehmedefendi Mahallesi 19, 32, 33.
Mehmet Akif Ersoy 90.
Melkitler 58.
Mengen 32.
Mergüze 32.
Mısır 52, 112.
Millî Mücadele 13, 94, 95, 98, 99, 101, 131, 179, 191, 192, 193.
Milliyet gazetesi 102, 104.
Mimar Sinan 121.
Moğol istilası 28.
Mora 84.
Mt. Holyoke İlahiyat Okulu 64.
Mudurnu 24, 28, 29, 32, 138, 179, 191.
Muharrem Kararnamesi 125, 126.
Museviler 58, 68, 157, 160.
Mustafa Kemal Paşa 94, 95, 96, 97, 174, 175, 193, 196.
Müdâfaa-ı Hukûk Cemiyeti 95.
Müslümanlar 18, 36, 37, 38, 54, 58, 62, 64, 65, 68, 69, 71, 80, 84, 86, 87, 90, 98, 101, 127, 144.
Müze-i Hümayun 47, 48.

N

Nasturiler 58.
NATO 102, 104, 105.
Nevruzlar Köyü 32, 33.
Niğbolu 89.

O

Oğuzlar 28.
Orhan Camii 75, 76, 79, 119.
Orhan Gazi 18, 28.
Ortodokslar 58.
Osman Gazi 18, 28.
Osman Hamdi Bey 48.
Osmancık 54.
Osmanlı Bankası 125, 169, 175.
Osmanlı Devleti 12, 13, 14, 18, 19, 24, 27, 28, 29, 34, 37, 42, 50, 51, 52, 54, 55, 58, 62, 63, 64, 68, 69, 71, 80, 81, 84, 85, 87, 88, 89, 98, 112, 113, 115, 116, 117, 121, 122, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 138, 139, 144, 145, 147, 148, 151, 154, 158, 168, 187, 188, 190, 192, 193.

P

Paflagonya 28.
Papuccular Mahallesi 32, 33, 34, 36, 37, 38.
Pavli 32.
Pazarcık 32, 63.
Portakallık Mahallesi 98.
Poyrazlar Köyü 32, 33.
Protestan 62, 63, 66, 69.

R

Rabbâniler 58.
Reji Şirketi 126, 127, 128.
Resmi Gazete 175, 218.
Rize 98, 99, 101.
Roma İmparatorluğu 121.
Romanya 52, 84, 90.
Rumeli 29, 68, 80, 87, 90, 98, 138, 159.
Rumeli muhacirleri 82, 86, 87, 160.
Rumlar 28, 58, 61, 62, 70, 90, 99, 136, 144, 154.
Ruslar 52, 98.
Rusya 51, 52, 58, 80, 98, 145.
Rüstem Paşa 18.
Rüstemler Köyü 32, 33.

S

Sabancı Holding 203.
Sabiiler 58.
Safranbolu 28, 32.
Sakarya Boğazı 115.
Sakarya Büyükşehir Belediyesi 24, 27.
Sakarya Irmağı 28, 121, 122.
Sakarya ili 14, 18, 42, 124, 154, 187, 207, 219, 220, 221.
Sakarya Nehri 12, 18, 28, 42, 43, 45, 101, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 124, 178, 202.
Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası 14, 204, 207, 210, 211, 217, 218, 221.
Sakıp Sabancı 203.
Samako-Alaplı 32.
Samiriler 58.
Sapanca 18, 19, 27, 30, 32, 33, 34, 37, 55, 69, 75, 76, 96, 114, 115, 116, 118, 119, 122, 123, 137, 138, 154, 157, 160, 162, 207, 220.
Sapanca Gölü 62, 121, 122, 123, 124, 161, 178, 219.
Sapanca ma'a Adapazarı 32, 33.

Saray 32.
Saray-Bosna 84.
Sarıçayır 32, 112, 113, 116, 150.
SATSO 204, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 221.
Selanik 84, 86, 90, 188.
Show Tv 203.
Sırbistan 84.
Sırt 32.
Silistre 89, 138.
Sinop 19, 32.
Solaklar Köyü 32, 33.
Sorgun 32.
Sovyetler Birliği (SSCB) 102, 105.
Söğütlü Köyü 32, 33.
Söğüt 164.
Söğütlü 178.
Subaşı Mahallesi 178.
Sultan Abdülaziz 155.
Sultan İzzettin 28.
Sultan Mesud 28.
Sultan Selim 43.
Suriye 52, 68.
Süleymanbey Köyü 32, 33.
Süleymanîye 157, 162, 188, 191.

Ş

Şafak Kahvesi Sokağı 178.
Şam 112.
Şehabeddin 32.
Şeyhler 32, 112, 116.
Şile 32, 98, 99.

T

Takvim-i Vekayi 53.
Tanin gazetesi 158, 159, 160, 161, 162, 165.
Tanzimat Fermanı 30, 68, 154.
Tanzimat Yüksek Kurulu 80.
Taraklı 28, 29, 115, 178.
Taşkırı Köyü 32, 33.
Taşköprü 31, 112.
Taşlık Köyü 32, 33.
Tatar 28, 86.
Tavuklar Köyü 32, 33.
Tebe Köyü 32, 33.
Tefen 32.
Tekeler Mahallesi 32, 33.
Tekfurdağı (Rodosçuk)138.
Tersane-i Amire 112, 113, 115, 116, 150, 152.
Teselya 52, 71.
Teyyare Cemiyeti (Türk Hava Kurumu) 101.
The Daily Universal Register 50.
The Times gazetesi 50, 51, 52, 53, 55.
Tophane-i Amire113, 116, 118, 150, 152.
Tosya 74.
Toyota-Sa Fabrikası 203, 204.
Trakya 112.
Transilvanya (Eflak-Boğdan) 112.
Tunus 52.
Tuzla 32.
Türk Ticaret Bankası 89, 172, 173, 174, 176, 185, 186, 197, 217, 224.

Türk-İş 200.
Türkiye Büyük Millet Meclisi 94, 95, 131, 192, 196, 203.
Türkiye Cumhuriyeti 84, 89, 90.
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 207.
Türkiye Ziraat Donatım Kurumu 192, 197, 202.
Türkmen köyü 18, 28.

U-Ü

Ulak 32.
Ulus 32.
Umurhan 28, 29.
Umurhan Beyliği 28, 29.
Unkapanı 84.
Uzaklar Mahallesi 32, 33.
Uzunçarşı 73, 141, 143.
Ünye 32.
Üskübi 32.
Üsküp 84, 90.

V-W

Van 57.
Vezirköprü 74.
Viranşehir 19, 32.
Women's Board 63.

Y

Yağcılar Mahallesi 32, 33, 34, 36, 37.
Yahşiler Köyü 32, 33.
Yahudiler 62.
Yahya Kemal Beyatlı 90.
Yahyalar Mahallesi 32, 33.
Yakubiler 58.
Yalakabad 32, 227.
Yanbolu (Siliste) 138.
Yanya 90.
Yenice 32.
Yenice-i Taraklı 32.
Yenişehir 113.
Yeşilköy 84.
Yılanlı köyü 43.
Yılanlıca 32.
Yıldız Sarayı 53.
Yörük 32, 160.
Yugoslavya 90.
Yukarıdere Köyü 32, 33.
Yunanistan 52, 84, 101, 102, 105, 157, 162, 163, 193.

Z

Zari 32.
Zerzene 32.
Ziraat Bankası 197, 217.
Zübeyde Hanım 94, 95.

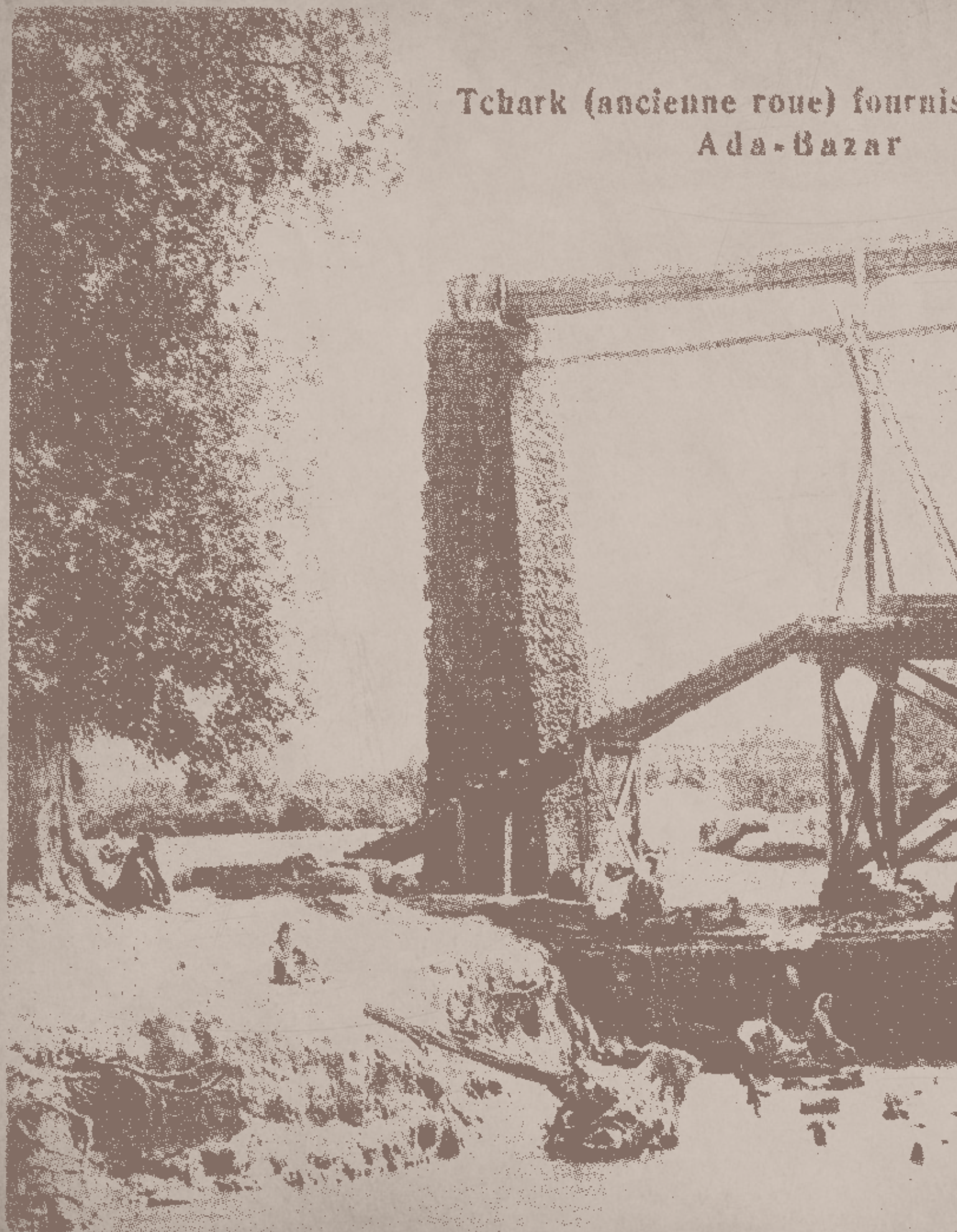
Resül Narin

Resül Narin

1980 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlk ve orta eğitimini Adapazarı Eser İlkokulu ile Ali Dilmen Ortaokulu-Lisesi'nde tamamladı. Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden 2003 yılında mezun oldu. 2004-2005 öğrenim döneminde Sakarya Üniversitesi'nde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü okutmanı olarak göreve başladı ve bu görevini 2 yıl sürdürdü. Eğitim ve Mühendislik Fakültelerinde, Alifuat, Hendek ve Karasu meslek yüksekokullarında inkılâp tarihi okutmanlığı yaptı. Sakarya Üniversitesi'nden 2007 yılında "19. Yüzyılda Adapazarı'nda Yabancıların Ekonomik ve Sosyal Yaşama Etkileri" adlı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2011 yılında Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümü'nde doktora eğitimine başladı. "19. Yüzyılda Adapazarı" (2011), "Cumhuriyet'e Giden Yolda Atatürk'ün İzmit Konuşmaları" (2012), "Serdivan Tarihi" (2013) isimli üç kitabı bulunmaktadır. Birçok akademik eserde 40'ı aşkın makalesi yayınlandı. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne ait pek çok kültür eserinin yayın kurulunda yer aldı. Evli ve Emin Uygur isminde bir çocuğu olan Resül NARİN, halen bir kamu kurumunda görev yapmaktadır.

**Tchark (ancienne roue) fournis
Ada-Bazar**

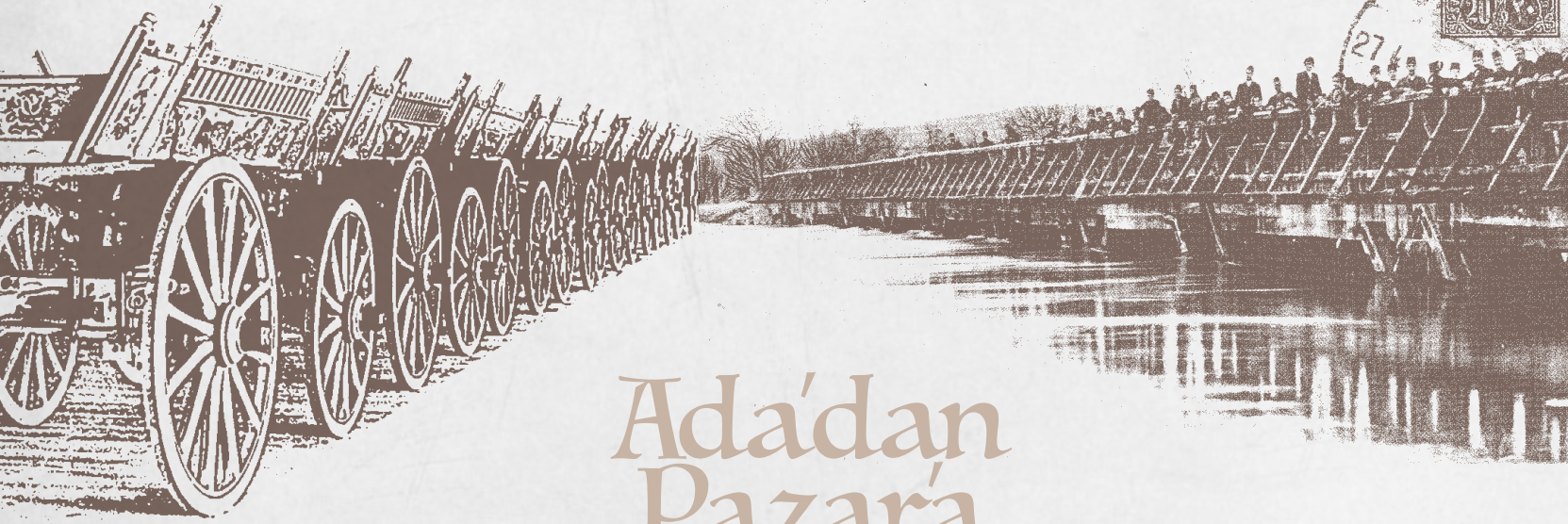
isseur d'eau

Sakarya
Ticaret ve Sanayi Odası'nın
Sakarya'ya

Armağanıdır

Ada'dan
Pazara

Sakarya

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası
Sakarya Mah. No:19 Arifiye / SAKARYA
T: 0264 888 30 00 F: 0264 291 24 24
satso@satso.org.tr • www.satso.org.tr